

Drobne ogłoszenia za słowo 10 groszy — Ogłoszenia zwykłe 1 milim. jedna linia 20 gr. — Wiersz w rubryce „Nadeślanie” jedna linia zł. 0.60 — Wiersz milim. po kronice jedna linia zł. 0.10. Ogłoszenia przed tekstem wiersz milim. jedna linia zł. 0.75 — Dla poszukujących pracy i zaszukawanie pracy, całe ogłoszenie bez względu na ilość słów 50 gr. — Ogłoszenia matrym. i korespondencje prywatne za jedno słowo 15 gr. — Za skład tabelaryczny, kombinowany 50 proc.

GOŃCIEC

KRAKOWSKI

15
groszy.

Prenumerata wynosi w Krakowie mies. zł. 3.40, z odnośnieniem do domu zł. 3.60 — Zamiejscowa zł. 4.20 — Zagranicą zł. 7.00.

Redakcja Kopernika 8. — Administracja Dunajewskiego 7. — Tel. 2502. P.K.O. Warszawa Nr. 151.100, Kraków Nr. 404.100.

Ministerstwo Spraw Wojskowych a hocki-klocki.

W wczorajszym „Gońcu Krakowskim” przedrukowaliśmy za warszawskim „Kurjerem Porannym” list p. Józefa Piłsudskiego, wystosowany do redaktora tego pisma datowany: Sulejówkę, 12-go sierpnia 1925. Samorzutnie takiego listu nigdy nie odważylibyśmy się drukować z tego choćby powodu, że p. Józef Piłsudski był przez lat cztery Naczelnikiem Państwa Polskiego, a więc piastował najwyższą godność w państwie i dziś człowieka tego dyskredytować i ośmieszać w opinii własnych obywateli i zagranicą nie ma powodu. Ponieważ jednak p. Piłsudski sam nie odezwał jak dalece list z 12 sierpnia br. wprowadza go w krainę humorystykę, a redakcja „Kurjera Porannego” nie przeszkodziła p. Piłsudskiemu w jego dobrowolnej chęci ośmieszenia się i list wydrukowała, — więc dziś list p. Piłsudskiego stał się sprawą publiczną.

Ton pisma p. Piłsudskiego, jego stylizyka i treść nikogo nie zdziwiły. Już po zjeździe legionistów w Warszawie społeczeństwo wyszczyło, że p. Piłsudski zupełnie wczasy wycofany został z życia publicznego, bo dziś, gdyby zajmował jakiegoś odpowiedzialnego stanowisko, mógłby poczynić jakiegoś pociegnięcia, które ośmieszyłyby na szereg lat nasze Państwo w oczach Europy. Rozumiemy, że w latach 1919—1922 zajmując najwyższe stanowisko w Państwie o dwudziestokilkomilionowej ludności p. Piłsudski, jako niefachowiec w każdym kierunku, musiał nadrobić brak fachowych wiadomości ogromnym wysiłkiem i na tężenie mózgu, przyczem jego niesłychana ambicja, chorobliwa żądza jak największego rozszerzenia władzy doprowadziły do tego, że jego mózg w sześćdziesiątym roku życia zużył się zupełnie i p. Piłsudski już dziś za słowa i czyny swoje odpowiadać nie może.

Po przeczytaniu sprawozdania z przemówienia p. Piłsudskiego na zjeździe legionistów, gdy były Naczelnik Państwa publicznie oświadczył, że w archiwum wojskowym siedzą fałszerze historii, podrabiają i niszczą dokumenty i wkrótce nadejdzie czas, w którym legionści sami siebie w historii nie odnajdą. — każdy człowiek wzruszył ramionami, uczynił pod adresem p. Piłsudskiego znaczący gest koło swego czoła i westchnął po bożnie: — no już koniec!

Ogłoszony więc wczoraj list p. Piłsudskiego nie uczynił na nikim wrażenia choćby tkwiły w nim jeszcze większe nonsensa i bardziej jeszcze drażniące porównania, — dziwiono się jedynie, że tego rodzaju hocki — klocki ogłasza się drukiem w pismach kosztownych poważnych wiadomości czy artykułach.

Nie absorbując swej uwagi listem p. Piłsudskiego, — społeczeństwo nasze nie może jednak wyjść ze zdumienia, że Ministerstwo Spraw Wojskowych na hocki klocki odpowiada ku uciesze wielu ludzi woli i wszczynają z niewątpliwie chorym człowiekiem dyskusję. I nie dziw, że słyszy się teraz pod adresem p. ministra Sikorskiego zarzuty, że ośmiesza on tak poważną instytucję, jak Min. Spraw Wojsk. Wolno p. Piłsudskiemu jako człowiekowi prywatnemu wypisywać rozmaite listy, które te czy inne pisma niezbyt wybredne ws wej treści będą drukować, — ale nie wolno kancelarii p. ministra rozsyłać odpowiedzi na takie listy i to przez rządową PAT.

Odpowiedź gabinetu p. ministra jest w dodatku tak niefortunnie ułożona, że odsłania przed oczyma społeczeństwa bardzo niebezpieczną prawdę, iż wewnątrz tej instytucji istniały próby ułożenia projektu organizacji najwyższych władz wojskowych nie pomyśli interesów państwa, ale po myśli interesów p. Piłsudskiego.

Dnia 29 lutego otrzymał gen. Sikorski list z hockami i klockami i już wtedy chyba zdawał sobie sprawę, że były Naczelnik Państwa jest człowiekiem chorym i nie wolno z nim żadnej korespondencji prowadzić. Na list p. Piłsudskiego odpowiada jednak gen. Sikorski w sposób poważny:

„Z prawdziwą przykrością stwierdzam, że na

Sjonści obradują wśród krwawych starć na ulicach Wiednia.

Wiedeń. (PAT.) 18 bm. Dzienniki wieczorne donoszą: Liczba aresztowanych przez policję w czasie wczorajszych demonstracji antysemitycznych, wynosi 132. Część aresztowanych zasądzono na 3—14 dni aresztu policyjnego, część stanie przed sądem karnym. Oprócz 19 demonstrantów, zranionych zostało również 21 policjantów. Prasa liberalna ubolewa, że demonstracje antysemityczne podkopują reputację Wiednia zagranicą.

„Die Stunde” twierdzi, że dla stłumienia ewentualnych dalszych rozruchów, powołano do Wiednia oddziały wojska z prowincji. Urzędowo zaprzeczają stanowczo tej władomości. Prasa prawicowa atakuje policję za bezwzględne postępowanie z demonstrantami i żąda ustąpienia kanclerza Rameka.

„Korespondent Wilhelm” podaje, że demonstranci usiłowali wczoraj w pobliżu Burgteatru budować barykady z ławek i że strzelali z rewolwerów do samochodów. W licznych kawiarniach wybito szyby. Na dziś zapowiadają narodowej niemieckiej ponowne demonstracje. Policja przygotowała rozległe zapowiadania. Budynek Domu Koncertowego, gdzie się ma odbyć kongres, przeszkono dokładnie w obawie przed bombami. Kierownictwo kongresu oświadcza w dziennikach, że program kongresu, mimo demonstracji, nie będzie zredukowany.

dzie zredukowany.

Obrady potrwać do dnia 20 bm. Na kongres przybyło 300 delegatów i kilka tysięcy gości. Oficjalne otwarcie kongresu nastąpi dziś o godz. 7 wieczorem. Kongres otwarty będzie przemówieniem prezydenta organizacji sjonistycznej dr. Weizmanna i prezydenta komitetu wykonawczego Sokołowa. Po przemówieniach powitalnych, wygłosi rabin wiedeński dr. Chajes wykład, na temat sjonizmu, jako zagadnienia światowego.

Dzienniki popołudniowe donoszą, że w konie kongresu zorganizowała się radykalna opozycja, na czele której stoją: poseł Grynbaum, dr. Waldman i inżynier wiedeński Stricker.

Wiedeń. (AW.) Wczorajsze demonstracje austrjackie w Wiedniu, wywołane zakazem odbycia zgromadzenia przeciwko kongresowi sjonistycznemu, zakończyły się wybieciem szyb w kilku kamienicach w śródmieściu. Policja aresztowała 132 osoby i około 20 pokaleczonych. Demonstracje trwały do późnego wieczora. Z rozmaitych stron świata przybywają nowi uczestnicy kongresu, dotąd liczba tychże przekroczyła osmy tysiąc. Niemcy wysłały 800 delegatów. Wielka liczba reprezentantów (około 250) dowodzi o zainteresowaniu jakim cieszy się kongres w całym świecie. Jak się zdaje faszyci przygotowują na dzisiaj wieczór nowe demonstracje.

Krętaactwa angielskie w sprawie paktu.

Londyn. (ANV.) „Daily Telegraph” pisze, że Briand i Chamberlain rozwinęli dwie kwestje w związku z możliwością konfliktu polsko-niemieckiego. W sprawie umów arbitrażowych Niemiec z Polską i Czechosłowacją zgodzono się, że powinny one podlegać gwarancji Ligi Narodów. O ile stwierdzonoby, że w razie wojny polsko-niemieckiej napastnikiem są Niemcy, wówczas Francja z Czechosłowacją lub innem mocarstwem mogłaby zrobić użytek z prawa interwencji imieniem Ligi Narodów.

W tym wypadku mogłaby Francja przekroczyć zdemilitaryzowaną strefę nadreńską za zgodą Ligi Narodów. Anglja nie przyjęła ze swej strony żadnych zobowiązań, prócz wynikających z paktu Ligi Narodów. Gdyby orzeczenie co do napastnika wypadło na korzyść rządu niemieckiego, przeciwko Polsce, wówczas trudnoby było nakłonić jakieś mocarstwo do interwencji przeciwko Polsce.

Omarwiano również dwie niemożliwości w razie konfliktu polsko-niemieckiego. Mianowicie Anglja mogłaby sama wydać decyzję kto jest napastnikiem i wystąpić jako gwarantka zdemilitaryzowanej strefy i sama zdecydować o możliwości przekroczenia jej. Dopiero w razie odmownego stanowiska Anglii wystąpiłaby Liga Narodów. Dziennik podnosi wreszcie, że orzeczenie kto jest

napastnikiem na wschodzie trudno wydać(?) ze względu na brak strefy zdemilitaryzowanej. Dziennik stwierdza, że ze względów praktycznych należałoby utworzyć na wschodzie taką strefę. Wogóle jednak Anglja pragnie uniknąć tego, by Francja mogła stwierdzić, że jest wciągniętą w zakłamanie wojenne.

PRZED WRĘCZENIEM NOTY.

Paryż. (PAT.) 18 bm. Wbrew pogłoskom odpowiedź francusko-angielska w sprawie paktu bez pieczęstwa nie będzie mogła być wręczona rządowi niemieckiemu ani dziś ani jutro, ponieważ nie otrzymano dotychczas opinii rządu belgijskiego i włoskiego, którym przesłano tekst odpowiedzi w ubiegłym tygodniu. Dopiero po nadejściu uwag z Brukseli i Rzymu, co spodziewane jest w środku tygodnia, nastąpi wysłanie noty do Berlina za pośrednictwem kurjera. Liczyć się więc należy z tem, że odpowiedź francusko-angielska nie będzie doręczona rządowi Rzeszy przed piątkiem lub sobotą. Ogłoszenie odpowiedzi nastąpi nazajutrz po jej wręczeniu.

Paryż. (AW.) „Ekselsior” donosi, że minister Stressemann przybędzie do Genewy dla przedwstępnych nieoficjalnych rokowań, które miałyby być przygotowaniem i wstępem do nowej konferencji międzynarodowej w sprawie paktu.

skutek nieporozumienia spowodowanego przez adjutanturę p. Marszałek uczuł się dotknięty i mógł wystąpić z zamiarem zupełnie mu obcym. Opinię p. Marszałka dyskwalifikującą projekt gen. Sosnkowskiego znam. Z tego też względu, jak również, by nie utrudniać sobie, a nawet nie zamykać możliwości zaproponowania w imieniu rządu powrotu p. Marszałka do służby czynnej, co uważam dla armji za niezmiernie potrzebne, nie przysyłałbym p. Marszałkowi odnośnego projektu rządowego do zaopiniowania. Adjutantowi wytknąłem niewłaściwość jego postępowania, o czem mam zaszczyt zawiadomić p. Marszałka, równocześnie prosząc przyjąć wyrazy głębokiej czci, z jaką pozostaje minister spraw wojsk. gen. Sikorski, jen. dyw.”

I nie dość tego, — zwołuje się konferencję w Prezydium Rady Min. z kilku wybitnych polityków i na konferencji tej nie dochodzi do porozumienia, ponieważ p. Piłsudski nie stawia... żadnych wniosków.

I po hockach klockach można już było spodziewać się, że p. Piłsudski żadnych rozsądnych wniosków stawiać już nie może i że wszelka dyskusja z nim będzie czczą. Po tej „konferencji bez wniosków” wysłał się jeszcze p. Barlickiego

do Sulejówka, by z Piłsudskim dyskutował.

W jakim celu to czyniono?

List p. Ministra Spr. Wojsk. dyskredytuje silnie nasz rząd. Z odpowiedzi p. Sikorskiego wynika bowiem, że chcą okupić sobie spokój przed piszącym i jeżdżącym po całej Polsce p. Piłsudskim ludzi go, że da mu pokazne stanowisko w armji, albo co gorsza, rzeczywiście na takie stanowisko chciał wysunąć człowieka, o którym zdawał sobie sprawę, że jest chory.

Ostatnia zaś odpowiedź p. Sikorskiego na list wydrukowany w „Kurjerze Porannym” nazwać można fatalną. Dzisiejsza polemika p. Piłsudskiego w „Kurjerze Porannym” z p. Sikorskim przez PAT-a wywołuje gaudjum w kraju i poza krajem i rozdrażnia człowieka chorego, który dalej po gazetach pisać będzie swoje hocki klocki ośmieszając siebie i Państwo.

Dla załatwienia projektu organizacji najwyższych władz wojskowych mamy Ministerstwo Spr. Wojsk., Radę Ministrów, Sejm i Senat, a nie Sulejówkę! Opinia publiczna domaga się, by raz narazem zaprzestać polemikę rozdrażniającą człowieka chorego, który kiedyś przecież miał i swe piękne karty w historii.

Francja na drodze sanacji swych finansów.

Konsolidacja długów krótkoterminowych.

(j. t.). Nad całą Europą — niewylaczając nawet państw, co zachowały swą neutralność podczas wojny światowej — ciąży tasama zhora: niepomyślny stan finansów, wynikający z ruiny gospodarczej, która je w mniejszym lub większym stopniu spotkała, jako następstwo tejże wojny.

Ze Polska, więcej niż inne organizmy państwowe, odczuwa na sobie skutki tego fatalnego stanu rzeczy — to jest czemś zupełnie naturalnem, a wynikającym ze specjalnych warunków, w których znalazła się po nagłym swem wskrzeszeniu. Natomiast daje wiele do myślenia, że takie mocarstwa, jak np. Francja, nie są w stanie swych finansów uporządkować, mimo, że od chwili zawarcia rozejmu niebawem upłynię lat siedem. Za jedyną bowiem przyczynę niepomyślnego stanu finansów tego państwa nie sposób uważać niemożności ściągnięcia od Niemców odszkodowania wojennego. To też rzut oka na finanse francuskie budzić musi zainteresowanie, bo dać może pojęcie o sytuacji gospodarczej tego kraju, z którym łączą nas tak ścisłe więzy, nietylko przyjaźni, ale i wspólnych interesów w dziedzinie politycznej i ekonomicznej. Zresztą i ten moment nie jest bez znaczenia, że porównując nasze, polskie stosunki z francuskimi znajdujemy niezawodnie powody do mniej pesymistycznego oceniania własnej sytuacji. Jeżeli bowiem w kraju, na tyle zasobnym i od wieków posiadającym uporządkowaną gospodarkę państwową, nie idzie wszystko tak, jak isć powinno, to czegoż możemy wymagać od państwa polskiego, które tę gospodarkę dopiero stwarza wśród bardzo niesprzyjających okoliczności?

W materji tej spotykamy na łamach dziennika „Prager Presse“ wyczerpujący, choć krótki artykuł p. F. Cruicy (z Paryża). Jest on poświęcony finansom francuskim, a zaczyna się od następującej charakterystyki ogólnej sytuacji gospodarczej w tym kraju.

Francja — zdaniem autora rzeczonygo artykułu, różniąc się od zdania, głoszonego przez olbrzymią większość publicystów francuskich — nie odczuła jeszcze w sposób zbyt drastyczny następstw wojny światowej, z wyjątkiem klasy rentjerów. Jednakże dają się tam odczuwać coraz silniej od paru miesięcy: spadek siły kupczej franka, wzrost cen i coraz większe obciążenie obywateli skutkiem rosnących wymagań fiskalnych.

Wprawdzie mieszkańcy wsi są o wiele mniej dotknięci temi „nieprzyjemnościami“, niż mieszkańcy miast, ale jedni i drudzy nie mogą zrozumieć, że ta trudna sytuacja bierze początek w trudnej sytuacji państwa.

Na pytanie, co jest winien państwu obywatel francuski, wzrusza ramionami (zupełnie taksamo, jak obywatel polski!) i odpowiada, że wie, co państwu daje, ale nie wie, co państwo daje mu wzamian. „Dowie się on o tem — zaznacza p. Cruicy — gdy się znajdzie pod dyktando, gdy straci wolność, gdy porządek rzeczy stworzony przez siłę zbrojną, przyprowadzi go do świadomości... Walczący w tej chwili z kolosalnymi trudnościami rząd francuski, pragnie przekonać obywateli, że ich własny ratunek zależy w zupełności od ratunku jego skarbu“.

Na państwie francuskim ciąży w sposób niesłychanie dotkliwy długi krótkoterminowe, których najbliższe terminy płatności przypadają na wrzesień i grudzień. Aby im stawić czoło, postanowił rząd francuski jeszcze raz zaapelować do społeczeństwa, zamieniając 56 miliardów franków w bonach „obrony narodowej“ na rentę, wprawdzie niżej oprocentowaną, ale za to ochronioną przed wahaniami kursu.

Ministerstwo skarbu uczyniło posiadaczom tych bonów taką propozycję: „Za bonę dajemy rentę, gwarantując przytem jej wartość walutową. Jeżeli by nawet frank spadł, to posiadacz renty otrzyma swe 4 procent pełnej wartości, bo procent ten będzie zawsze waloryzowany. A gdyby kurs jego się podniósł — to, rzecz prosta, iż posiadacz renty na tem zyska. W dodatku zaś nowa renta będzie wolną od podatku od ruchomych wartości i od ogólnego podatku dochodowego.“

Jakiego przyjęcia doznała powyższa propozycja?

Państwo zwróciło się z nią do rozmaitych warstw społeczeństwa, ponieważ z owych 56 miliardów bonów, 23 miljarde jest własnością finansistów, 22 — osób prywatnych, a 11 — stanowi aktywa przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych.

Właściciele tych ostatnich odpowiedzieli pierwsi na apel państwa, składając do kas rządowych w drugiej połowie ubiegłego miesiąca 600 milionów franków w bonach „obrony narodowej“. Zrozumeli oni, prawdopodobnie, korzyści, wynikające z gwarancji walutowej i uwolnienia od podatków nowej renty oraz to, że ta operacja musiała być przeprowadzona kiedyś przymusowo, gdyby się nie udało w drodze dobrowolnej wymiany.

Tak, jak dziś sprawa stoi, można spodziewać

się, że w dniu 1 września br. zostanie skonsolidowanych 12 do 13 miliardów długu krótkoterminowego. W ten sposób zostały usunięte kłopoty z terminem wrześniowym wypłaty bonów związane.

Ponieważ zaś w myśl ustawy z dnia 28 czerwca br. suma długów krótkoterminowych nie może być nigdy wyższą nad tę, jaką będzie w dniu 1

września br. — przeto rząd francuski spalił za sobą mosty i musi za każdą cenę dążyć do skonsolidowania tych długów.

Jeżeli omawiana operacja w całości zostanie przeprowadzoną, to rząd francuski, mając już za sobą wprowadzenie równowagi do budżetu, będzie mógł przystąpić do końcowej sanacji finansów swego kraju.

Wyrok w lwowskim procesie Jägera.

We wtorek o godz. 10.45 przed poł. ukazało się w Krakowie nadzwyczajne wydanie „Gonia Wieczornego“ następującej treści:

Lwów. Tel. wł.). Dziś od wczesnego rana zaczęły się gromadzić olbrzymie tłumy przed gmachem sądu przy ul. Batoiego. Tłumy składały się przeważnie z żydostwa z Grodeckiego i Żółkiewskiego. W tłumie podniecenie.

Policja otacza budynek sądu. W tłumie policja konna.

Punktualnie o godz. 10 rano wchodzi na salę Trybunał. Publiczność w napięciu oczekuje rozpoczęcia rozprawy.

Przewodniczący wśród powszechnej ciszy powstaje i odczytuje wyrok, na mocy którego osk. Mykytyn skazany został na 6 lat ciężkiego więzienia za oszczerstwo i fałszywe zeznania przed sądem, tudzież za wprowadzenie władz policyjnych i śledczych w błąd.

Natomiast osk. Jägera, Kornhabera, Glasermanna i Dwernickiego Sąd zwolnił od winy i kary nie dopatrując się w ich postępowaniu czynu zbrodniczego.

Wyrok ten, jak wiadomo, jest prejudykatem dla sprawy Steigera, oskarżonego o zamach na Prezydenta Rzeczypospolitej. Jest rzeczą nader charakterystyczną, że publiczność żydowska składała oskarżonym zwolnionym gratulacje w sposób nader chłodny, w obawie tego, że wyrok uwalniający w procesie Jägera poniekąd przesądza wyrok, zasądzający w procesie Steigera.

Wyrok z tego powodu wywarł też w Lwowie olbrzymie wrażenie. Wśród żydów panuje przynębienie. Wszystkie prawie pisma wydały nadzwyczajne dodatki. Policja zarządziła środki ostrożności, aby przeszkodzić ewentualnym ekscesom.

Prokurator wniósł odwołanie od wyroku uwalniającego, obrońca Mykytyna od wyroku zasądzającego.

* * *

Dodatek nadzwyczajny „Gonia Wieczornego“ w nakładzie kilku tysięcy egzemplarzy został rozchwytyany w przeciągu dwu godzin. Dodać należy,

że pismo nasze pierwsze z dzienników krakowskich podało wiadomość o lwowskim wyroku.

* * *

Lwów. (AW.) Dziś o godzinie 9-tej rano przewodniczący trybunału ogłosił wyrok w procesie przeciwko Jägerowi i towarzyszą. Mykietina, oskarżonego za oszczerstwo, oszustwo i gwałt publiczny uznaje się winnym, że przed organami publicznymi i sądem oskarżał fałszywie Pańczyszyna o udział w zamachu na Prezydenta Rzeczypospolitej i naraził go na jeszcze większe niebezpieczeństwo złożeniem fałszywych świadectw w sądzie i śledztwie.

Mykietina skazuje się za to na 6 lat ciężkiego więzienia i poniesienie kosztów obrony Pańczyszyna w wysokości 3.000 złotych. Jäger, Kornhaber, Glatzerman i Kornicki zostali uwolnieni. W sprawie odszkodowania w wysokości 15 tys. złotych odsyła się Pańczyszyna na drogę cywilną. Sędziemu Rutce i protokolantowi Piotrowskiemu przysługuje prawo ścigania Kornhabera i Kornickiego za oszczerstwo.

Lwów. (PAT.) 18 bm. Dziś wydany został wyrok w rozprawie przeciwko Mykietynowi i tow. W myśl wyroku Trybunału Mykietyn Mikołaj skazany został na sześć lat ciężkiego więzienia za zbrodnię oszczerstwa popełnioną na osobie Stefana Pańczyszyna, którego fałszywie obwiniał o zmyśloną zbrodnię zamachu na Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, przyczem naraził go na wielkie niebezpieczeństwo, oraz za zbrodnię oszczerstwa popełnioną, przez osk. Jägera, na osobie Pańczyszyna, przez policję państwową oraz w sądzie jako świadek w rozprawie przeciwko Steigerowi. Innych oskarżonych, a to Jägera, Kornhabera, Glasermanna i Dwernickiego uwolniono od zbrodni współwiny. Ponadto Trybunał przychylił się do wniosku prokuratora o ściganie Mykietyna i Dwernickiego o zbrodnię oszczerstwa popełnioną na osobie sędziego Rudki i aplikanta sądowego dra Piotrowskiego. Skazany zgłosił odwołanie z powodu wysokiego wymiaru kary i zażalenie nieważności. Umotywowanie wyroku trwało jedną i pół godziny.

Szkoły, w których nie wolno mówić po polsku!

Ortodoksyjne szkoły żydowskie w Polsce.

Czem jest Talmud, jakie znaczenie posiada dla żydów, jakie wywierł i wywiera wpływ na kształtowanie się psychiki żydostwa i jego stosunku do innych narodów — są to rzeczy dzisiaj powszechnie znane i wyświechtane — zawsze jednakże żywotne i aktualne z tego względu, że żydzi wchodzi w skład Państwa Polskiego, że są jego obywatelami.

Uitano się u nas zupełnie bezpodstawne przekonanie na temat mniejszej szkodliwości żydów — ortodoksów dla Państwa — w porównaniu z żydostwem nowoczesnym, t. zw. postępowym.

Stosunki, jakie panują w szkołach ortodoksów, mówią więcej o czemś innym, stwierdzają, że uczelnie tego rodzaju są ośrodkami antypolskiej i antypaństwowej agitacji, której podstawy tkwią w nakazach Talmudu!

Pod płaszczykiem powszechnych szkół żydowskich i kursów religijnych prowadzą żydzi namiętną, fanatyczną agitację, ziewając mienawiścią do innych wyznań i innych narodowości.

Ośrodkiem tej akcji są kursa religijne, założone przed dwoma laty pod nazwą „Bes-Jakob“ (dom Jakóba).

Główną ich organizatorką jest przebywająca stale w Krakowie p. Szynem, która utrzymuje stały kontakt ze wszystkimi cadykami (cudotwórcami) i rabinami w Rzeczypospolitej.

Jej wpływy pośród przewódców ruchu ortodoksyjnego w Polsce, przyrównać można do roli „mateczki“ Kozłowskiej w historii sekty marjawińskiej.

Przed procesem trzech komunistów.

Warszawa. (Tel. wł.) Wiadomość podana przez niektóre dzienniki, jakoby proces Hübnera, Kniewskiego i Tunowskiego odbędzie się pierwszego września okazała się nieprawdziwą. Proces ten rozpoczyna się 19 bm. o godzinie 10-tej rano.

W piątek zostały już zakończone wszystkie przygotowania do procesu. Kancelarja sądu okręgowego otrzymała wszystkie podkwalifikowania od pozwanych świadków. Jak słychać, proces nie zostanie odroczony, nawet gdyby niektórzy z 93 świadków nie stawili się. Natomiast nie jest wykluczone odroczenie

z powodu orzeczenia ekspertów lekarskich, że oskarżeni nie powrócili jeszcze do zdrowia. Jednakże wobec zupełnego wyzdrowienia Tunowskiego i Kniewskiego, zostaną w dniu dzisiejszym przeprowadzeni z szpitala więziennego do pojedynczych cel.

Stan zdrowia Hübnera o tyle się polepszył, że nie ma już gorączki.

Oprócz adw. Duracza będzie bronił oskarżonych adw. Rutziński, który w roku ubiegłym był obrońcą Machny.

Proces zapewne potrwa dwa dni.

O list p. Piłsudskiego.

Warszawa. (Tel. wł.) W sprawie listu p. Piłsudskiego do redakcji „Kurjera Porannego“, który pismo nasze podało wczoraj, gabinet p. Ministra Spraw Wojskowych podaje między innymi wyjaśnienie co do udziału p. Piłsudskiego w obradach nad projektem o naczelnym władzach wojskowych:

Opracowując i wnosząc swój projekt miał jen. Sikorski przed sobą projekt swego poprzednika, jen. Sosnkowskiego, dalej idący po linii żądań p. Piłsudskiego i, zdaniem kompetentnych czynników rządowych, niedający się pomieścić w ramach Konstytucji. Projekt ten był zaopatrzonej odrzucającymi go, bardzo dosadnymi zapiskami p. Piłsudskiego. Powyższy fakt wykluczał, zdaniem p. Ministra, oficjalne zwrócenie się do p. Piłsudskiego z projektem nowym, siłą rzeczy narazonym na ostrzejszą jeszcze replikę. Pozostawało natomiast rokować w drodze pośredniej. Z chwilą otrzymania listu z dnia 29 lutego 1924, p. Minister odpowiedział jak następuje:

„Z prawdziwą przykrością stwierdziłem, że wskutek nieporozumienia, spowodowanego przez adjutantury Pana Marszałka uczułem się dotkniętym i mógł przypisywać mi zamiary zupełnie mi obce. Opinie Pana Marszałka, dyskwalifikujące projekty jen. Sosnkowskiego, znam. Z tego też względu, jak również, by nie utrudniać sobie, a nawet nie zamykać możliwości zaproponowania w imieniu Rządu powrotu Pana Marszałka do służby czynnej, co uważam dla armji za pilne i niezmiernie potrzebne, nie przysyłam Panu Marszałkowi odnośnych projektów rządowych do zaopiniowania. Adjutantowi wytknąłem niewłaściwość jego postępowania, o czem mam zaszczyt zawiadomić Pana Marszałka. Ręczy Pan Marszałek przyjmując wyrazy głębokiej czci, z jaką pozostaje.—Minister Spraw Wojskowych, Sikorski, jen. dyw.“

Ujemny wynik próby wszczęcia dyskusji z p. Piłsudskim na temat projektu nie powstrzymał p. Ministra od wysiłków, ażeby znaleźć formułę, umożliwiająca p. Piłsudskiemu powrót do czynnej służby wojskowej na stanowisko przewidzianego na czas wojny wodza naczelnego. Dalszą próbą była konferencja w prezydium Rady Ministrów, na którą zaproszono p. Piłsudskiego, odbyta przy udziale Marszałka Sejmu, Prezesa Rady Ministrów i Wiceprezesa Rady Ministrów. I ta próba nie dała żadnych konkretnych, a pozytywnych propo-

zycji.

Gdy pos. Barlicki (PPS.), po rozmowie z p. Piłsudskim, zaproponował jen. Sikorskiemu kilka zmian w projekcie, nie zmieniających zasad, ale podnoszących powagę i wpływ Jeneralnego Inspektora Wojsk, p. Minister zmiany te przyjął i rozwinął szerzej, aniżeli szły propozycje pos. Barlickiego, uzyskując zgodę na wprowadzone zmiany referenta Komisji Wojskowej oraz całej Komisji, mocno przekonany, że zmiany te są p. Piłsudskiemu znane i że umożliwią mu przyjęcie przewidzianego stanowiska.

Wydaje się wogóle, bardzo dziwnem, w jakim celu Minister Spr. Wojsk. gen. Sikorski odpowiada i polemizuje z ordynarnym stekiem prostactw p. pierwszego „Marszałka“ Polski. Usprawiedliwienie się ze strony Rządu na tego rodzaju ataki pozbawione kulturalnej oglądy jest zdaniem opinji publicznej niewłaściwością ubliżającą powadze Rządu.

Warszawa. (Tel. wł.) W pewnej części listu otwartego do redakcji „Kurjera Porannego“ p. Piłsudski oświadcza, że z gazet dowiedział się o udziale swoim w manewrach tegorocznych. Ogłoszone to zostało bez żadnego z jego strony upoważnienia. Poza tem artykuł wstępny tegoż pisma mówi, że manewry odbyto złośliwie bez niego, tj. p. Piłsudskiego“.

W sprawie tej zaznaczyć należy: Dnia 14 lipca 1924 r. wystosował p. minister do p. Piłsudskiego pismo następujące: Mam zaszczyt podać do wiadomości p. marszałka, iż wydałem rozkaz przeprowadzenia manewrów w dniach 11—13 sierpnia (rejon Brody—Kucznówice i 18—20 sierpnia (rejon południowo-wschodni pod Toruniem i Kowalewem). Kierownikiem manewrów na Wołyniu będzie gen. broni Rozwadowski, na Pomorzu generał dywizji Skierski. Niniejszem prosząc p. marszałka o przyjęcie udziału w manewrach, równocześnie nadmieniam, że po ostatecznym opracowaniu przez sztab generalny materiałów dotyczących organizacji manewrów będą one p. marszałkowi przedstawione. Minister spraw wojskowych Sikorski, gen. dywizji.

Na pismo doręczone p. Piłsudskiemu w Drukiennikach nie było odpowiedzi. Notatki w jednym z pism o udziale p. Piłsudskiego w drugiej części manewrów absolutnie nie pochodzą z ministerstwa spraw wojskowych.

Sprawa oficerów

obecnych na zjeździe legionistów p. Piłsudskiego w śledztwie

Warszawa. (Tel. wł.) P. minister spraw wojskowych otrzymał od szeregu wyższych oficerów, którzy byli obecni na zjeździe legionistów, oficjalne raporty, w których meldują mu o nadużyciu przez organizatorów prawa gościnności w stosunku do mundur oficerskiego. Oficerowie ci, wśród których znajduje się kilku wybitnych generałów, stwierdzają, iż popełniono wobec nich, jako gości, nadużycia, stawiając ich w sytuacji bez wyjścia przez wygłoszenie na zjeździe przemówień, niezgodnych z dyscypliną wojskową, w sali, której, wskutek tłoku, opuścić nie było można w czasie trwania prelekcji.

Dowiadujemy się, iż raporty te będą przedmiotem urzędowego traktowania.

O NADUŻYWANIU MUNDURU.

Warszawa. (Tel. wł.) Ze strony sfer zbliżonych do wojskowych misji cudzoziemskich w Polsce, zwracają nam uwagę, że wybitni oficerowie zagraniczni, przybyli na manewry, wyrażali swe zdumienie z powodu udziału w manifestacjach ulicznych, które miały miejsce w niedzieli m. in. przed pałacem rady ministrów, oficerów i podoficerów w mundurach. Podobno jeden z generałów zagranicznych nie kryjąc swego oburzenia, iż, dzięki demonstrantom, wstrzymano jego pojazd, wyraził swe zdziwienie, że w Polsce, wzorem zachodnich demokracji, nie istnieje dotąd zżak nadużywania mundurów do ulicznych występów wogóle, a oczywiście antyrządowych przedewszystkiem.

Okolo nowego rządu w Gdańsku.

Gdańsk. (AW.) „Danziger Rundschau“ pisze, że nowy rząd gdański będzie musiał rozpocząć odbudowę ruiny gospodarczej, którą wywołali nacjonalisci oraz bronić się przed atakami nacjonalistów. Wśród ważniejszych zadań nowego rządu dziennik wymienia podniesienie znaczenia senatorów parlamentarnych. Senatorowie urzędujący powinni otrzymać rolę podsekretarzy stanu; polityka zagraniczna Gdańska musi uleść zasadniczej zmianie.

Gdańsk musi pomyśleć o tem, aby utrzymać jak najlepsze stosunki ze swymi sąsiadami. W tym celu „Danziger Rundschau“ radzi utworzyć stałe przedstawicielstwa Gdańska w Genewie i w Warszawie. Nowy senat nie powinien zaniedbywać nienieckości Gdańska, ale niemieckość ta nie powinna polegać na marszach wojennych i rykach, które nacjonalisci wyprawiają pod pokrywką patriotyzmu.

Przeciw gabinetowi Painlewego.

Paryż. (AW.) Mowa posła Bluma na wczorajszym posiedzeniu kongresu socjalistycznego nie oznacza, aby socjaliści nie mieli brać udziału w rządzie nie socjalistycznym, ale nie mogą oni popierać gabinetu Painlewego.

Posel Blum uważa udział socjalistów w gabinecie burżuazyjnym za niemożliwy, ale udział burżuazji w gabinecie socjalistycznym jest nie tylko możliwy, ale nawet potrzebny.

Paryż. (AW.) Kongres socjalistyczny uchwalił wydalic z partji posła Warente, który bez porozumienia się z partją zgodził się na objęcie stanowiska gubernatora Indochin. Wczoraj kongres

wybrał komisję dla ustalenia porządku dziennego, co się jednak nie udało, wobec rozbieżności zdań co do porządku między dwoma grupami. Mia nowicie pojawić się mają w toku obrad dwa wnioski.

Pierwszy grupy posła Renaudela i tow. przewidujący możliwosc udziału socjalistów w gabinecie Painlewego pod specjalnymi warunkami, oraz drugi grupy posła Bluma sprzeciwiający się udziałowi socjalistów w rządzie. Zdaje się ten drugi wniosek osiągnie większość. Co do bezpośredniej polityki partji zgodzono się na jedną uchwałę w sprawie polityki w Marokku. Uchwalono na przyszłym

kongresie poruszyć kwestję kolonialną. Postawiono wniesić na posiedzeniu parlamentu wniosek o wprowadzenie systemu proporcjonalnego przy wyborach.

Paryż. (AW.) Socjalistyczny kongres ukończył ogólną debatę. Znakomity publicysta Faure atakował ostro rząd obecny i wypowiedział się przeciwko braniu w nim udziału. Posel Blum bronił tezy socjalistycznej o nie braniu udziału w rządzie. Wypowiedział się on za poparciem gabinetu Painlewego pod pewnymi warunkami.

Wiadomości telegraficzne.

P. MIN. SKRZYŃSKI PO PODRÓŻY. Dziś o 12.30 przyjął p. minister spraw zagranicznych Skrzyński przedstawicieli prasy, poczem udał się do Spały celem złożenia P. Prezydentowi Wojciechowskiemu sprawozdania ze swej podróży. Jutro odbędzie się posiedzenie komitetu politycznego Rady ministrów. P. minister Skrzyński przedstawi zebranym obecną sytuację międzynarodową i zda sprawę ze swej podróży po Ameryce i konferencji z Briandem.

ZA WALKĘ Z POLIPEM KOMUNISTYCZNYM. Minister spraw wewnętrznych p. Raczkiewicz udekorował wczoraj „Krzyżem zasługi“ 23 policjantów za udział w krowym pościgu za komunistami na ulicach Warszawy w dniu 17 lipca.

SOKOLI AMERYKAŃSCY W WARSZAWIE. Wczorajszy dzień zjazdu Sokolów dzielniczy mazowieckiej z udziałem Sokolów amerykańskich upłynął na zwiedzaniu zabytków miasta. Wieczorem zaczęto się rozjeżdżać. Sokoli amerykańscy przebędą jeszcze dzisiejszy dzień w Warszawie. Wczoraj po zwiedzeniu miasta i Willanowa Sokoli polscy z Ameryki byli na przyjęciu u P. Prezesa Rady Ministrów, które przeciągnęło się do godziny 7 wieczorem. Obecni byli przedstawiciele rządu, poseł jugosławiński i czechosłowacki, przedstawiciele organizacji sportowych i społecznych i inni.

RZĄD BĘDZIE ENERGICZNIEJ ŚCIAGAŁ PODATKI. „Ekspress Poranny“ dowiaduje się, że Ministerstwo Skarbu wstrzymuje urlopy wszystkim urzędnikom izb skarbowych, którzy dotąd urlopu nie wykorzystali. Zarządzenie to stoi w związku z wzmożoną akcją w ściąganiu należności podatkowych.

PORT W GDYNI. Szybko postępująca budowa portu gdyńskiego wpływa na stosunki polsko-gdańskie otwierając. Wpływ ten widać nawet w Sopocie, gdzie na koncertach słyszeć można muzykę polską. Na pomoście w Sopocie wywieszono nawet polską chorągiew.

MORDERSTWO POLITYCZNE W SOWIETACH. W związku z zamordowaniem dowódcy kawalerji sowieckiej Kotowskiego, prasa sowiecka pisze, że morderstwo było aktem politycznym. Kotowski był propagatorem kroków wojennych przeciwko Rumunii, celem odebrania Besarabji i prowadził akcje dywersyjną na granicy sowiecko-rumuńskiej. Śledztwo wykazało, że ościenne państwa dążyły już od dawna do zorganizowania zamachu na Kotowskiego, ale nikt nie przypuszczał, aby mordu mógł dokonać jego własny adjutant. Wiadomości te potwierdził Budieny i sowiecki inspektor wojenny, Repin.

FATALNE STOSUNKI NA NIEMIECKICH KOLEJACH. Z okazji ostatniej katastrofy kolejowej na linii Monachjum—Berlin prasa republikańska występuje ostro przeciwko gospodance na kolejach niemieckich. Ilość wypadków jest obecnie większą, niż przed wojną, a nawet podczas wojny. Powodem jest wydalenie wielu sił dawnych dobrze kwalifikowanych i zły zarząd. Podczas ostatniej katastrofy okazało się, że pociąg pozbawiony jest najprymitywniejszych urządzeń na wypadek katastrofy.

NOWY KONGRES PARLAMENTARNY. W dniu 1-go września rozpocznie w Waszyngtonie swe obrady kongres uniji parlamentarniej, na którym ma być reprezentowane 39 narodowości. Kongres zajmie się sprawą prawa międzynarodowego problemem mniejszości narodowych, jak również handlem narkotykami.

UMÓWA ANGIELSKO-ŁOTWSKA. W tych dniach została zawarta między rządem angielskim i łotewskim umowa, na mocy której Łotwa ma zwrócić podniesione przez rząd angielski koszty morskiego transportu materiału wojennego i pulków łotewskich z Murmanu. Według umowy tej Łotwa ma zapłacić w najbliższych 10 latach 75 tysięcy funtów, poczem w następnych 20 latach resztę razem z odsetkami co wynosi prawie taką samą sumę.

PRZERWA W TRANSOCEANICZNEJ SŁUŻBIE AMERYKI. Jak donosi „Chicago Tribune“ służba transoceaniczna amerykańskich statków rządowych zostanie na czas nieograniczony przerwana. Amerykańskie linje okrętowe posiadają obecnie 279 wielkich parowców. Przerwanie komunikacji nastąpiło na skutek zamknięcia kongresu.

MANEWRY CZECHOSŁOWACKIE. W okolicach Koszyc jak się dowiadujemy, odbędzie się w przyszłym tygodniu wielkie manewry kawalerji czeskiej z udziałem rezerwistów, a mianowicie roczników po powstaniu państwa czeskiego. Są to pierwsze manewry kawaleryjskie armji czeskiej. W sobotę i niedzielę odbyły się przedmanewrowe konkursy hippiczne w Koszycach.

KRONIKA.

SIERPIEN

19

Środa

Dzisiaj 19 Juljusza Marjana
jutro 20 Bernarda, SamuelaWschód słońca o g. 4 m.
27. Zachód o g. 7 m. 09.
Długość dnia g. 15 m. 42.
Przybyło godz. 2 m. 58.
Wschód księżycy o g. 8 m.
43. r. Zach. o g. 10 m. 31 w.

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA”.

Środa 19 b. m.: „Ile mi dasz!”

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH:

NOWOŚCI: Maks Linder w 6 aktowej farsie „Błazen z miłości”, Buster Keaton w 6 aktowej komedji „Sherlok Holmes”.

PROMIEN: „Rajski ptak”; dramat z salonów i spelunek Paryża w 8 aktach. W głównej roli Głorja Swanson.

REDUTA: „Pod flagą piratów”; wstrząsający dramat awanturniejszy w 7 aktach. W rolach głównych Sandra Milovanoff, S. Girard, bajecznie piękny mężczyzna i G. Biskot niezrównany komik, ulubieniec publiczności.

UCIECHA: „Bezdroża miłości”; dramat w 8-ciu aktach.

WANDA: Z powodu robót adaptacyjnych Kinoteatr zamknięty.

WARSZAWA: „W krainie ludożerców i dzikich zwierząt”.

Zmarli.

Romuald Stanisław Dynia, kapral 2 p. łączności W. P. urzędnik pocztowy, zmarł tragiczną śmiercią 15 sierpnia w 23 r. życia. Pogrzeb dziś 19 sierpnia o godz. 3 popoł. z kaplicy szpitala żałogi przy ul. Wrocławskiej na omentarz w Mogile.

Stanisław Bartkowski, pracownik fabryki tytoniu w Krakowie zmarł 16 sierpnia w 63 r. życia. Pogrzeb odbył się 18 sierpnia b. r.

Dyżury aptek.

Środa 19 sierpnia:

Apteka pod Złotym Tygrysem, Szczepańska 1. — Apteka pod Aniołem Stróżem, Zwierzyniec, Kościuszki 4. — Apteka pod Temidą, Długa 66. — Apteka pod Barankiem, Mikołajska 4. — Apteka Niebieska, Dajwór 6.

Rozkład pociągów osobowych

przechodzących i odchodzących ze stacji krakowskiej.

Ważny od 1 czerwca 1925

Czas	Odjazd do	Czas	Przyjazd z
2-20	Lwowa	0-22	Lwowa
2-50	Krynicy	5-30	Krynicy Przemysła
6-35	Lwowa	5-40	Zakopanego
7-50	Lwowa	6-30	Tarnowa
11 05	Krynicy i Zagórze	6-43	Lwowa
11-45	Lwowa	6-50	N. Sącza
13-15	Lwowa	7-22	Wieliczki
15-25	Przemysła i Lwowa	7-40	Lubliń
16-25	Tarnowa	7-47	Oświęcimia
19-20	Bochni	8-15	Niepołomic
20-05	Lubliń	9-46	Lwowa
20-50	Lwowa	12-20	Wieliczki
22-25	Krynicy i Stryja	12-30	Kocmyrzowa
23-20	Lwowa	13-40	Lwowa
2-35	Zakopanego i Rabki	15-05	Zakopanego Sącza
7-30	Zakopanego	15-45	Krynicy i Zagórze
8-50	N. Sącza	16-15	Lwowa
13-30	Zakopanego Sącza	17-00	Niepołomic
19-30	N. Sącza	17-25	Lwowa
23-35	Zakopanego	18-35	Tarnowa
0-30	Warszawy	18-45	Wieliczki
16-50	Katowic	20-20	N. Sącza
19-00	Gdańska	20-50	Przemysła
22-20	Poznań	21-00	Zakopanego
0-50	Piotrowic	21-43	Lwowa
4-20	Piotrowic	23-30	Zakopanego i Rabki
7-12	Piotrowic	23-47	Krynicy
10-20	Zywca	1-48	Piotrowic
14-20	Piotrowic	2-08	Warszawy
17-55	Cieszyna	5-06	Łodzi i Poznań
21-15	Dziedzic	5-58	Poznań
4-10	Niepołomic	6-15	Warszawy
8-20	Wieliczki	7-20	Dziedzic
13-40	Kocmyrzowa	8-15	Warszawy
13-50	Wieliczki	8-30	Warszawy
14-10	Oświęcimia	9-15	Piotrowic
14-30	Niepołomic	10-05	Gdańska
20-20	Wieliczki	10-40	Cieszyna
8-45	Warszawy	12-50	Katowic
14-10	Warszawy	15-15	Piotrowic
19-30	Warszawy	16-05	Katowic
23-06	Warszawy	16-43	Warszawy
19-15	Warszawy Wschód	19-10	Piotrowic
21-45	Łodzi Kaliskiej	20-37	Poznań
7-00	Katowic	22-10	Katowic
10-05	Poznań	22-50	Zywca
13-30	Katowic	23-05	Warszawy
16-15	Trzebin		

Tłusty druk oznacza pociągi pospieszne.

oc: o

Przyjechali do Krakowa.

w dniu 18 sierpnia:

Grand Hotel: Wilhelm Altschuler — Lwów; Leon Stern — Osnabrück; Jan Malinowski — Drohobycz; Norbert Kempen — Wiedeń; Jean Desy — Kanada; Raoul Dandurand — Kanada; Wacław Kanwacki — Państwa.

Hotel Saski: Michał Majda — Warszawa; Julian Darison — Warszawa; Józef Resenberg — Warszawa; Sta-

Manewry na Pomorzu.

Toruń. (Tel. wł.) Dziś wczesnym rankiem rozpoczęły się wielkie manewry na Pomorzu. Celem ich jest sprawdzenie stopnia sprawności w współdziałaniu poszczególnych dowódców i rozmaitych rodzajów broni, zwłaszcza piechoty i środków technicznych w warunkach zbliżonych możliwie do stanu rzeczywistej walki.

Teren właściwych ćwiczeń pagórkowaty, miejscami bagnisty, odgraniczony jest na północy miejscowościami Niedźwiedź—Pływaczewo—Orzechowo i jeziorem Grodno, od południa rzeką Drwęcą. Manewry będą się poruszały w pasie szerokim mniej więcej na 14 km. linii powietrznej.

Zadaniem strony czerwonej silniejszej jest atak, niebieskiej zaś obrona.

Czwarta armia czerwona porusza się z rejonu Iława—Riesenburg między Wisłą, a Drwęcą na Toruń celem zajęcia tego węzła i utrzymania bramy wypadowej na południe przez Wisłę. Wczoraj, dnia 17 bm. oparła się przedniemi strażami o linię rzeki. Laura—Wębnosze—Nowawiesz Kołłewska, na której weszła w bezpośrednią styczność z wysuniętymi oddziałami strony niebieskiej. Na południe od Drwęcą tutejsza brygada kawalerji czerwonej nawiązała styczność z kawalerją niebieską.

Czwarta dywizja piechoty czerwonej, w składzie 3 pułków piechoty z odpowiednią ilością artylerji i wojsk technicznych, osiągnęła wczoraj wieczorem rejon Włocławek—Łobdowo—Pudkowo i nawiązała styczność z niebieskimi na rzece Laura, nie przekraczając jej. Celem wykonania zadania armji, a mianowicie jak najszybszego zajęcia linii Chełmża—Struga Rychnowska i zapobieżenia umocnienia tej naturalnej linii obronnej (jeziora i wzgórze) węzła toruńskiego, czwarta dywizja czerwona ma posuwać się dalej wzdłuż osi Kowalewo—Toruń i dzisiaj osiągnąć Kowalewo, po wypędzeniu ruchem oskrzydłującym od północy niebieskich z nad rzeki Lury i opuszczenia linii wzgórze Owieczkowo—Piątkowo.

Dziś o godzinie 3-ej minut 30 nad ranem podjęła dywizja czerwona kroki nieprzyjaźielskie w dwóch kolumnach: północnej, która ma się posuwać wzdłuż osi Łobdowo—Angelina—Str. Zieleń i Nowo-Kowalewo celem osiągnięcia w trzech etapach linii Sierakowo—Kowalewo i południowej, która w trzech etapach ma osiągnąć linię Kowalewo-Gajewo.

Grupa północna rozporządza jednym pułkiem piechoty i dwoma dywizjonami artylerji polowej, południowa jednym pułkiem piechoty, jednym dywizjonem artylerji i kompanją piechoty. Oprócz tego wydzielona jest straż boczna. Reszta sił dywizji pozostaje pod bezpośrednimi rozkazami dowódcy dywizji i posuwa się za kolumną południową.

Zadaniem strony niebieskiej jest obrona umocnionej linii Struga-Rychnowska—Chełmża—Chełmno od dnia 21 sierpnia i wobec tego opóźnienie do tego dnia posuwania się sił czerwonych przy pomocy oddziałów wydzielonych, wysuniętych na przedpoju.

Zadaniem oddziału wydzielonego z 15-tej dywizji piechoty (1 pułk piechoty z odpowiednią ilością karabinów maszynowych, dwa dywizjony artylerji polowej, 1 szwadron i 1 kompanja saperów) jest na linjach oporu. Zadaniem oddziału wydzielonego jest stawienie pierwszego oporu na linii Książno—Owieczkowo—Piątkowo—Mł. Radomska, pod naporem przeważających sił nieprzyjaciela odejść na drugą linię (Chełmno—Pływaczewo) pod osłoną linii pośredniej Chełmno—Borek—Napole—Pluskowsy—Str. Zieleń.

Noc wczorajszą spędził niebiescy na umacnianiu linii obronnych.

Najciekawszy w działaniach strony niebieskiej będzie manewr odwrotny, wykonywany pod osłoną straży tylnej (oddziałów II-go rzutu) stawiającej opór, bądź na pośrednich linjach, bądź też powstrzymujących nieprzyjaciela przeciwnym ruchem.

Dziś wieczorem nadejdą pierwsze wiadomości z placu manewrów.

Szczegóły katastrofy lotniczej pod Przasnyszem.

Przasnysz. (Tel. wł.) W sobotę, dnia 15 bm., jak donieśliśmy, w Przasnyszu odbywało się wielkie święto spontane, na którego program złożyły się wyścigi kolarskie oraz loty propagandowe, urządzone przez Ligę Obrony Pow. Państwa na przestrzeni od Mławy przez Ciechanów, Przasnysz, Małków, Pułtusk aż do Warszawy.

W podróż tę wysunęły dwa aparaty wojskowe, prowadzone przez pilotów instruktorów z centralnych zakładów lotniczych wydz. IV m. spr. woj. k. Samoloty przybyły do Przasnysza, gdzie zatrzymały się właśnie w dniu wyścigów kolarskich.

Dla tem szerszego spopularyzowania lotnictwa postanowiono zorganizować loty pasażerskie.

Dla mieszkańców prowincjonalnego miasteczka była to gratka, niełada, więc chętnych nie brakło. Loty odbywały się w zupełnym porządku, wykazując dobre funkcjonowanie maszyn i sprawność pilotów.

Jednak los chciał, aby dzień ten zakończył się fatalnym wypadkiem.

Około godz. 6 m. 30 wieczorem wzbili się w powietrze jeden z samolotów marki „Morain” nr. 1015, prowadzony przez pilota Olimpijusza Manczewskiego, plutonowego eskadry treningowej. Jako pasażer jechał burmistrz Przasnysza p. Bron. Matuszewski. Samolot ten był dwupłatowcem szkolnym i posiadał dwa koła sterowe, których zadaniem jest umożliwienie no-

wiejszowi kierowanie aparatem pod bezpośrednim nadzorem znajdującego się obok instruktora. Ten właśnie mechanizm stał się przyczyną katastrofy.

Samolot wzbili się wysoko w górę i zaczął zataczać nad miastem piękne kręgi i wraże, wywołując aplauz tłumnie zgromadzonej publiczności.

Lot miał się już ku końcowi i pilot zaczął zniżać aparat, wybierając dogodnie miejsce do lądowania.

Nagle, gdy samolot znajdował się zaledwie na kilkanaście metrów nad ziemią, burmistrz Matuszewski czy to wskutek zdenerwowania, czy też chwilowego osłabienia, uchwycił kunczowo za jedno z kół sterowych (drugiem kierował pilot), paralizując w ten sposób stery i uniemożliwiając kierowcy zapamiętanie nad maszyną.

Skutki tego były fatalne. Aparat nagle przechylił się gwałtownie na bok i nim widzowie zdolali się zorientować, runął całą bezwładnością swego ciężaru w dół.

Z pod szczątków rozbitego aparatu wydobyto obu nieszczęśliwych pasażerów. Burmistrz Matuszewski poniósł śmierć na miejscu, zaś pilot uległ ciężkiemu pothuczeniu ciała i został umieszczony w miejscowym szpitalu.

Tragiczna śmierć burmistrza Matuszewskiego, znanego i cenionego obywatela, odbiła się szerokim echem wśród mieszkańców Przasnysza i okolic.

niślaw Plinkiewicz — Warszawa; Piotr Preter — Niwki; Bronisław Janiszowski — Rzym; Marjan Worniakowski — Buczaków; Edward Białobroński — Warszawa; Antoni Niedzialkowski — Sułkowiec; Zdzisław Kotopka — Kraków; Józef Towarnicki — Sanok; Alfred Jakóbek — Tenczynka; Irena Jańczakówna — Poznań; Franciszek Wegner — Warszawa.

MINISTER KANADYJSKI W KRAKOWIE. W mieście naszym bawi w przejeździe p. Daudurand, minister kanadyjski, w towarzystwie radcy prawnego urzędu spraw zagranicznych w Kanadzie, p. Daisy. Goście zwiedzili w ciągu dnia dzisiejszego zabytki miasta oraz zbiory Muzeum Narodowego, gdzie oprowadzał ich starosta Tehórnicki i kustosz Muzeum Pałasiński. Wieczorem goście wyjeżdżają w dalszą podróż po Polsce do Lwowa.

OTWARCIE AGENCJI POCZTOWEJ W ZABRZEGU. Z dniem 15 sierpnia 1925 uruchamia się agencję pocztową „Zabrzeg” powiat Bielsko, wojew. Śląskie. Agencja ta połączona będzie z amb. Kr. Piotr. 184 i Piotr. Żyw. 333. — Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Krakowie.

RUCH LUDNOŚCI W CZERWCU 1925 ROKU. W ciągu miesiąca czerwca b. r. zawarto w Krakowie małżeństw 172 (w maju 110), w tem chrześcijańskich 122 (91); żydowskich 50 (19); urodziło się żywo dzieci 460 (533), ślubnych 362 (434), nieślubnych 98 (99), w tem z małżeństw żydowskich rytualnych 35 (22). Wśród żywo urodzonych, było chłopców 265 (268), a dziewcząt 195 (265). Nieżywo przyszło na świat dzieci 21 (22). W tym samym czasie zmarło w Krakowie osób 258 (271) miejscowych 184 (181), obcych 74 (90). Liczba zmarłych w szpitalach wynosiła osób 147 (145). Z przyczyn śmierci najczęściej przypada na gruźlicę (35), nowotwory (27) i choroby organiczne serca (18). Wśród zmarłych było chrześcijan 217 (w

maju 225), a żydów 41 (46).

PRZYWÓZ TOWARÓW REGULAMENTOWANYCH Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie komunikuje co następuje:

Kupcy i przemysłowcy z okręgu Izby handlowej i przemysłowej, zamierzający importować towary zakazane do przywozu, a nie pochodzące z Rzeszy Niemieckiej, winni w terminie nieprzekraczalnym do dnia 25 b. m. wnieść podania do Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie. Podania mają być wystosowane do Ministerstwa przemysłu i handlu i zawierać następujące dane: a) nazwę towaru z podaniem odnośnej pozycji taryfy celnej, b) wagę, c) wartość importowanych towarów, d) kraj pochodzenia, oraz e) Urząd celny, przez który ma przejść przesyłka.

Załączenie faktury jest pożądane. Podania należy zaopatrzyć znaczkiem stemplowym na 2 zł. Wreszcie należy do podania dołączyć kwotę 10 zł. w gotówce na koszt manipulacyjne.

Petenci winni podać zapotrzebowanie na miesiąc wrzesień, październik, listopad i grudzień b. r. z uwzględnieniem podziału towarów na dwie kategorie, a mianowicie: A. na towary sezonowe, importu których należy oczekiwać w pierwszych tygodniach września b. r. oraz B. na towary, których przywozu oczekiwać należy później.

Zadaniem Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie będzie zbadanie i zaopiniowanie wniesionych podań, poczem zostaną one przesłane do Ministerstwa przemysłu i handlu w Warszawie.

Ministerstwo przemysłu i handlu wydawać będzie zezwolenie na przywóz towarów w okresie 3-miesięcznym (prawdopodobnie do końca b. r.), stosownie do wniosków Centralnej Komisji dla spraw przywozu, złożonej wyłącznie z przedstawicieli sfer przemy-

słowych i handlowych. Wnioski opracowywać będzie Centralna Komisja w granicach ogólnego kontyngentu, ustalonego w Ministerstwie przemysłu i handlu na okres miesiąca dla poszczególnych krajów i grup towarów, oraz na podstawie zaopiniowania podania importerów przez Izbę handlową i przemysłową.

O ewent. udzieleniu zezwolenia na import zawiadania będzie petentów Ministerstwo przemysłu i handlu, przyczem będzie pobierane na korzyść Ministerstwa 4 pro mille od wartości towarów, na których przywóz zezwolono.

SPĘD BYDŁA. Od 9 do 15 sierpnia b. r. spędzono buhaji 117, wołów 126, krów 299, jałówek 190, cieląt 718, nierogacizny 1098, razem 2548 zwierząt.

OSTATNIE CENY NOTOWANE NA PLACACH TARGOWYCH. Mleko zbierane 1 litr od 18 do 20 gr. niezbiernie 25 — 30 gr., śmietanka słodka 1 litr 50 — 60 gr., kwaśna 1.60 — 2 zł. Masło 1 kg. 3.00 — 3.20 zł., ser krowi 80 — 90 gr. Jabłka krajowe 1 kg. 0.40 — 1.00 zł., gruszkę zwyczaj. 0.60 — 1.00 zł., śliwki zwyczaj. 0.60 — 0.80 zł., rengłody 0.80 — 1.20 zł. Kura 4 — 6 zł., kuroczęta para 3 — 5 zł., kaczkę 3 — 5 zł., gęś 4 — 7 zł. Ziemiaki 100 kg. 6 — 8 zł., marchew 1 kg. 18 — 20 gr., buraki 10 — 14 gr., kapusta biała kopa 5 — 6 zł., sztuka 6 — 12 gr., ogórki kopa 0.60 — 1.20 zł.

JAGLICA WCIAŻ SIĘ SZERZY. „Monitor Polski” ogłasza 102 nowe przypadki jaglicy (trachoma) zanotowane w Polsce w ciągu przedostatniego tygodnia (z tego 71 w Województwie Poznańskim, a 14 w Województwie Warszawskim). Województwo Poznańskie jest ciągle wielkim ogniskiem jaglicy, w Województwie Warszawskim zaś oddawna już nie notowano tak znacznej liczby przypadków tej choroby. W ostatnim tygodniu według urzędowego wykazu zanotowano 103 nowych przypadków jaglicy (w Województwie Lwowskim 11, w Województwie Poleskim 12, w Województwie Poznańskim 35).

Zachód i centrum Polski wykazują więc stale największy odsetek zachorowań na jaglicę. Planowa akcja państwowa wobec wzbierającej wciąż fali tej epidemii staje się już sprawą palącą.

TOWARZYSTWO KATOLICKICH WŁAŚCICIELI REALNOŚCI M. KRAKOWA i gmin przyłączonych (Karmielka 15) donosi, że prezes Towarzystwa Dr. Franciszek Müssil już powrócił do Krakowa i udziela członkom informacji w sprawach realnościowych i podatkowych. — Biuro Towarzystwa otwarte codziennie od 9 — 12 i od 4 — 6 popołudniu.

NIEDOSZLI TURYSZCI. Dzisiaj w godzinach porannych na tutejszym dworcu kolejowym aresztowano Edwarda Łowickiego, lat 16 z Poznania, który skradł matce swojej 340 zł. z podręcznej torby. W kradzieży współdziałał 15-letni Leon Nowak, również z Poznania. Obaj młodzieńcy, którzy chcieli przejechać się po letniskach małopolskich, odprowadzeni zostali pod „Telegraf”.

WŁAMANIE DO MIESZKANIA. Dzisiaj w godzinach południowych dostali się niewyśledzeni sprawcy przez balkon I piętra do mieszkania dra Liebeskinda przy ulicy Lubiec 40 i skradli 3 futra męskie, 4 ubrania i t. d. Rzeczy te w dwóch tobołach znalezione następnie w ziemniakach koło koszar gen. Bema i oddano właścicielowi.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK PRZY PRACY. Dzisiaj o godzinie 8 rano zawezwano pogotowie ratunkowe na ulicę Miodową 42, gdzie robotnik, Michał Urban, został uderzony cyrkularką w brzuch i doznał obrażeń wewnętrznych. Po zaopatrzeniu przewieziono go do szpitala św. Łazarza.

KRADZIEŻE NA KOLEJACH. Niejakiej B. Wolfgang z Bielska skradziono 17 b. m. w czasie jazdy pociągiem z Białej do Krakowa zarzutkę wartości 20 zł. — Reginie Len, zamieszkałej przy ulicy Miodowej 5, nieznanymi sprawcami skradli na tutejszym dworcu osobowym złoty zegarek branzoletkowy.

PORZUCENIE DZIECKA. Aresztowano Zofję Kania z Tenczynka za porzucenie dziecka w Płaszowie w dniu 16 b. m.

WYPADEK AUTOMOBILOWY. Dnia 12 b. m. o godz. 16-tej została najechana autem przez Olszenia-ka Antoniego, zamieszkałego w Krakowie, przy ul. Garbarskiej 1. 8. żydówka, Cela Namsdorf z Gromni-ka tut. powiatu, w czasie gdy przechodziła ul. Lwowską w Tamowie i wskutek tego odniosła ciężkie uszkodzenia ciała. Przejechała natychmiast odwieziona w stanie bezprzytomnym do szpitala powszechnego.

STARA TRAGEDJA. Dnia 11 b. m. przy ulicy Bernardynskiej 1. 8 w Tamowie, odebrał sobie życie przez powieszenie Franciszek Wojciechowski b. nauczyciel szkoły w Hermanowicach na Wileńszczyźnie. Powód niesnaski małżeńskie.

ROZSTRÓJ NERWOWY. Dnia 12 b. m. o godz. 20.30 rzuciła się z okna II piętra przy ulicy Katedralnej 1. 3. Antonina Chodakowa lat 89, w stanie rozstroju nerwowego i zmarła o godz. 12-tej w nocy.

SAMOBÓJSTWO Z NIEZNAJNEJ PRZYCZYNY. Dnia 13 b. m. Mendel Horowicz z Tamowa b. kupiec, pozabawił się życia. Powód samobójstwa nieznanymi.

WYRODNA MATKA. Dnia 25 lipca b. r. Cieslikówna Julja zamieszkała w Szczyglicach pow. Kraków, porodziła dziecko płci żeńskiej i korzystając z chwilowej nieobecności swej matki, rozmyślnie noworodka przycisnęła nogą z zamiarem odebrania mu życia. Trupa złożono w kostnicy ementalnej w Szczyglicach zawiadamiając równocześnie Prokuraturę przy Sądzie okręgowym w Krakowie. Ze względu na chorobę podejrzanej P. P. w Balicach ograniczyli się jedynie na doniesieniu.

OBŁAWY POLICYJNE. Przeprowadzone w miesiącu lipcu obławy policyjne, dały następujące wyniki:

Czyszczenie p. Zapały.

Warszawa. (PAT.) 18 bm. W związku z postawionymi w swoim czasie w prasie codziennej zarzutami, dotyczącymi działalności p. Walerjana Zapały, naczelnika Wydziału Pracy i Opieki społecznej w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w okresie przed objęciem przezeń stanowiska w służbie państwowej polskiej, została powołana rozporządzeniem prezesa Rady Ministrów z dnia 20 lutego br. Komisja Międzyministerjalna dla przeprowadzenia wstępnych dochodzeń, złożona z p. dyrektora departamentu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Bolesława Kozłowskiego, naczelnika Wydziału przydziałnego w Prezydium Rady

Ministrów Daniela Rodich-Laskowskiego i głównego radcy prawnego Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Janusza Pierzchałskiego.

Komisja ta w ciągu trzech miesięcy przeprowadziła szczegółowe dochodzenia, przesłuchiwała szeregi świadków i na podstawie wyczerpującego materiału nie uznała zarzutów za dowiedzone, bądź odrzuciła je jako bezpodstawne. Wobec tego, p. Minister Pracy i Opieki społecznej na wniosek naczelnika Wydz. Prezyd. Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, uznał, iż niema podstaw do przekazania tej sprawy Komisji dyscyplinarnej i polecił dochodzenie uważać za skończone.

Jaka będzie najbliższa zima?

Najdłuższą i najcieńszą — odpowiada pewien wybitny astronom.

Znany astronom francuski, Gabriel, złożył w Akademii Umiejętności w Paryżu memoriały, w których wyjaśnia, że zima w roku 1926 będzie jedną z najcieńszych i najdłuższych. Badania swoje francuski uczoney rozciągnął aż od roku 1553 i stwierdził, że zima w roku 1926 będzie równie ciężka, jak w latach 1553 i 1740.

Otóż o zimie w powyższych latach kronikarze opowiadają straszne rzeczy.

Nie znano jeszcze termometrów, więc zapiski ówczesne nie podają nam panującej podówczas temperatury. Ale np. w roku 1553 pękające od mrozu drzewa całą wywoływały kanonadę, że ludzie z przerażenia wariowali, a wypłoszone tym hukami wilkami i niedźwiedziami wpadały aż do wsi i miast, wywołując tam wielki popłoch.

przytrzymano osób: 1 za rabunek, 12 za kradzież, 2 za dezercję, 11 za włóczęgostwo i żebranię, 5 za uchylanie się od powinności wojskowej i 28 za różne przestępstwa. Doniesiono osób: 48 za kradzież, 7 za oszustwo, 5 za lichwę i paskarstwo, 63 za różne przestępstwa sądowe i 296 za różne przestępstwa administracyjne. Zakwestjonowano 6 karabinów, 4 rewolwerów, 8 strzelb, 103 różnych naboży, 5 bagnętów, 2 szable, 1 sztylet, 1 kocioł do pokątnego gorzelnictwa i różne przedmioty należące do ekwipunku wojskowego.

PRZEPOWIEDNIE WOJENNE. Sensację w kołach tutejszych wzbudziła książka znakomitego publicysty wojskowego, rektora Byzwatera pod tytułem „Wielka wojna na Oceanie”. Autor opisuje w niej oczekiwaną przyszlą wojnę Ameryki z Japonią. W przedmowie zamieszcza on pronocetwo, że wojna ta wybuchnie w roku 1931, z początkiem marca. Japonia wypowie ją, zablokowała przemysł Pamański. Wojna ma być niezwykle ciężka i zakończy się zwycięstwem floty amerykańskiej, ale po bardzo ciężkich z początku stratach a sukcesach Japonii.

STRAJK URZĘDNIKÓW BANKOWYCH WE FRANCJI TRWA DALEJ. Nie wykazuje on polepszenia się sytuacji. Urzędnicy domagają się w dalszym ciągu podwyżek płac o 100 fr., a pracodawcy godzą się na 75. W Masyli robotnicy transportowi, dokowi i tramwajarze uchwalili na dziś 24 godzinny strajk manifestacyjny dla poparcia żądań urzędników bankowych.

KRYZYS W PRZEMYSLE BUDOWLANYM NIEMIEC TRWA W DALSZYM CIĄGU. Robotnicy nie przyjęli wyroku ministra pracy. Pracodawcy zgodzili się na wynrok, ale o ile robotnicy czynić będą dalsze obstrukcje, to rozpoczną lokaut.

PODRÓŻ CAILLAUX DO LONDYNU. Wiadomość podana przez prasę angielską jakoby minister Cailiaux miał udać się jeszcze w tym tygodniu dla podjęcia dalszych rokowań o uregulowanie długu francuskiego w Anglii należy uważać za przedwczesną. Terminu tego dotąd nie ustalono. Podróż została odłożona z powodu komplikacji jakie wysunęły się w związku z tą kwestją i różnicy poglądów Francji i Anglii.

STRAJK ANGIEL. PRACOWNIKÓW OKRĘTOWYCH. Związek zawodowych pracowników okrętowych w Londynie postanowił ogłosić strajk z powodu obniżenia przez właścicieli okrętów skały wynagrodzeń w porcie londyńskim i w Hullu. Strajk rozpoczął się już częściowo.

CZECHY I JUGOSŁAWIA. W ubiegłą sobotę dr. Benes odbył w Karlsbadzie konferencję kilkogodzinną z jugosławijskim premierem Pašotem. W konferencji tej miał podobno wziąć udział prez. Massaryk. Według pogłosek konferencja ta stoi w związku ze staraniami Grecji o utworzenie bloku bałkańskiego.

UROCZYSTOŚĆ W PIEKARACH. Przedwczoraj w dzień święta Wniebowzięcia Matki Boskiej przy udziale wszystkich warstw ludności odbyła się koronacja Cudownego Obrazu Matki Boskiej w Piekarach. Już w piątek ze wszystkich okolic Górnego Śląska i innych dzielnic Polski nadzwyczajnymi pociągami przybywały liczne rzesze pielgrzymów do Wielkich Piekar. Wieczorem przybył do Piekar nuncjusz apostolski mons. Laury, biskup sandomeński Rys i biskup przemyski Nowak. W sobotę około godz. 8 rano zebrał się w kościele w Wielkich Piekarach przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich poszczególnych miast Górnego Śląska z wojewodą Bilskim na czele. Po utworzeniu się ołbrzymiej procesji księża wynieśli z kościoła Cudowny Obraz Matki Boskiej, poczem kolejno nieśli go właściciele i górnicy w swoich charakterystycznych strojach. Gdy proces-

ja w wielu płytszych jeziorach woda zamarła do samego dna, wskutek czego wyginęły w niej wszystkie ryby. W okolicy Pragi spadły śniegi tak wysokie, że nawet z „czesnych” (okazalszych) budynków zaledwie kominy wystawały.

Trwały też niektóre śnieżycy po 15 dni, tak, że ludzie za pokarmem z odleglejszych domów wychylać się nie mogli i wtedy całe rodziny z głodu pomarć miały.

W roku 1740 znów zamarły wodospady na Renie pod Szafhuza, co się podobno przedtem nigdy nie trafiło.

Zima ta zresztą i w Polsce dała się bardzo we znaki. Mielimy jednak nadzieję, że gdyby te sroczysse mrozy znów nas nawiedziły, to łatwiej damy sobie z nimi radę, niż nasi przodkowie.

sja z obrazem przybyła na Górę Kallwanję, a obraz złożony został na ołtarzu, koronacji jego dokonał JE. Nuncjusz apostolski mons. Laury, który odczytał dekret Ojca św. W czasie koronacji kompanja honorowa żołnierzy oddała trzy salwy karabinowe. Równocześnie dały się słyszeć salwy z moździerzy. Sumę pontyfikalną celebrował ks. biskup Rys. Po sumie dłuższe kazanie wygłosił ks. biskup Nowak, podkreślając moment historyczny dla Piekar, gdy zatrzymał się w nich król Jan III. Sobieski. Uroczystości koronacyjne zakończono odśpiewaniem „Te Deum” oraz pieśni „Boże coś Polskę”. W uroczystości, która oprócz podniosłego charakteru religijnego miała również wielkie znaczenie narodowe dla całego Śląska, wzięło udział około 300.000 ludzi.

BURZA W TRUSKAWCU. Wbrew wiadomości o żywiołowej katastrofie w Truskawcu komunikują nam, że oberwanie się chmury, które onegdaj wieczór nawiedziło pow. Drobobylecki spowodowały tylko lokalny wylew w Truskawcu. Wylew ten został zupełnie opanowany tak, iż obecnie zakłady tamtejsze znajdują się w normalnym stanie, dzięki energii zarządu, który natychmiast usunął wszelkie wyniki skutkiem wylewu przeszkody w Wilfach i pensjonatach, do których woda chwilowo doszła zupełnie opadła. Nad naprawieniem szkód pracowało przez cały dzień i noc kilkadziesiąt ochotników.

ARMJA KU CZCI REYMONTA.

Warszawa. (PAT.) W związku z uroczystością ku czci Władysława Reymonta w Wierchosławicach wysłał Minister Spraw Wojskowych następujący telegram:

— Jaśnie Wielmożny Pan Prezes poseł Wincenty Witos w Wierchosławicach. Na ręce p. Prezesa przesyłam wyrazy hołdu, z jakimi zwraca się każdy żołnierz polski, dla wielkiego pisarza i pioniera kultury polskiej Władysława Reymonta. Armja Polska, której wielkość tworzy karny wysiłek tak licznych synów włościańskich, otacza czcią twórcę eposu chłopskiej. — Minister Spraw Wojskowych Sikorski.

WYMIANA PODATKU DOCHODOWEGO.

Przedstawiciele sfer handlowo-przemysłowych zwrócili się do ministerstwa skarbu z wnioskiem o wymiarze podatku dochodowego w tym duchu, aby o kompetencji władz wymiarowych odnośnie wymiaru podatku decydowała dla towarzystw i zakładów obowiązanych do publicznego składania rachunków wysokości kapitału zakładowego, ustalona według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o bilansowaniu w złotych.

Przychylając się do tego wniosku, ministerstwo skarbu zarządziło, aby, o ile chodzi o rok podatkowy 1925, przyjmowano jako kryterjum rozgraniczenia kompetencji władz wymiarowych oraz do wymiaru podatku dochodowego dla instytucji obowiązanych do publicznego składania rachunków kapitał zakładowy, figurujący w bilansie otwarcia, sporządzonym zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta o bilansowaniu w złotych.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy z powodu zgonu
ś. p. żony mej Marji
przesłali w tak bolesnej chwili wyrazy
współczucia oraz wzięli udział w po-
grzebie składam serdeczne podziękowanie.

Inż. KAROL ROLLE z rodziną.

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO.

Casanowa.

Opera komiczna w 3 aktach (6 obrazach) Ludomira Różyckiego libretto Juliana Krzewińskiego-Maszyńskiego.

Gościła „Zespół opery Warszawskiej“, przypominający nam — w ciągu sześciotygodniowego pobytu — z kilka dzieł dawno już niesłysanych w Krakowie i całej szereg oper ogranych już tu, aż do znużenia, zaznając muzykalny Kraków, z ostatnim dziełem jednego z najwybitniejszych kompozytorów „młodej Polski“, Ludomira Różyckiego — z operą „Casanowa“, daną na pożegnanie dwukrotnie.

Operę tę, widziana w Warszawie, Lwów i Poznań, gdzie wystawiona ze starannością — na jaką zasługuje, każde dzieło polskiego kompozytora — zyskała uznanie zawodowej oraz codziennej prasy i wzbudziła niemal entuzjastyczne zainteresowanie publiczności. — Gdyby nie miła, warszawscy goście, biedny pozbawiony opery Kraków, byłby musiał zejść do Warszawy lub Lwowa, aby tam posłuchać dzieła piękne oraz interesujące.

Ludomira Różyckiego, zna Kraków muzykalny li tylko z jego kompozycji nieoperowych i pieśni. Nie wykazano tu jednak jego kompozycyjny wcale.

Goszczący tu globetrotterzy fortepianu, skrzypiec, wiolonczelli i schodzący z kariery okrzyknięci i przereklamowane siły śpiewacze, nie pokazywały nam utworów Różyckiego — a orkiestra symfoniczna, w niedługiej swej działalności, pod batutą różnych Abełdrotów, Bendajewów i t. p. nie dołożyłoby do 5 zagranicznych utworów symfonicznych Różyckiego.

Twórca „Casanowy“ Warszawianin (*1888), studiował u Nielsowskiego i u Humperdinka w Berlinie — Lwów i Warszawa, były miejscami jego pracy pedagogicznej, kapelmistrzowskiej i kompozytorskiej, której bardzo obfity plon, obejmuje wszelakie formy i rodzaje twórczości od pieśni do oper. — Z tych ostatnich pierwsza „Bolesław Śmiały“, wystawiona była we Lwowie 1908. Z kolei wyliczyć mi wypada: „Meduze“ (1913) — „Eros i Psyche“, wystawiona po raz pierwszy na scenie opery wrocławskiej (1917), a później w Warszawie, we Lwowie — „Beatrix Cenci“ (Warszawa 1922) i ostatnią „Casanovę“.

Poczet dzieł scenicznych uzupełnia piękny balet „Pan Twardowski“, który zdobył, nie tylko w Warszawie olbrzymie powodzenie, lecz także w Kopenhadze, Berlinie i Pradze czeskiej, a obecnie przygotowanym jest do wystawienia w operze paryskiej.

Libretto do „Casanowy“, dostarczył Jul. Krzewiński-Maszyński, artysta teatrów warszawskich i literat, konstruując je z trzech epizodów perypetyj miłosnych, skynnego swej epiki awanturnika i kobieciarza. Odnosi się ono starannem literackim opracowaniem i mchliwym ujęciem niektórych scen i momentów. Trzy akty, poprzedza krótki prolog, a kończy jeszcze krótszy epilog stawiający jedną całość.

Różycki, uposażył dzieło swe — stojące jako całość i forma na rubieży opery i operetki, pojętej w stylu szlachetnym ze względu na orkiestralne jej opracowanie — w przebogata i nowocześnie melodijską, ciekawą pomysłami harmonicznymi i żywą pulsującą rytmikę, którą zastępuje powściągliwe użycie wielogłosowości i kontrpunktiki, obracając się przeważnie w kole monodji. Pomysł swe, instrumentuje zrecznie i z wielką umiejętnością zażywając środków orkiestralnych ze znajomością kolorystyki oraz znaków.

Z tego względu przedstawia się jako talent wielki, wyrazisty, wypowiadający się śmiało i z olbrzymią impulsywnością, szczególnie w zmysłowej namietności, które to elementy są podłożem całego dzieła. Z tem, łączy Różycki wielką umiejętność muzycznego odzwierciedlenia sytuacji scenicznych, wypowiadając je dosadnie i mader efektywnie.

Opera, szczególnie po drugim, w dużo lepszym wykonaniu wysłuchaniu jej, wywarła nader korzystne wrażenie. Podobną się poza całością ogólną, piękna piosnka zaśpiewana efektywnie przez p. Czapską, w akcie II oraz przepiękne trio w tym akcie na skrzypce, wiolonczellę i harfę zagrane koncertowo przez pp. prof. Lewingera, Waghaltera i panią Bolognę świetną harfiankę. — Nadto ogólna, rozmachu pełna melodijskością, wywarła ujmujące wrażenie cały akt III-ci.

Postać Coton w utalentowanej p. Czapskiej znalazła doskonałą odtwórczynię i pod względem wokalnym i dramatycznym. Przepiękny blasku pełen dźwięk wydobywał się przepysznie zarówno w Canzonie aktu II-go, jak niemniej we finale aktu III-go. — P. Budziszewska, jako Fatma i Oriowska, jako Selma, posiadały właściwy wdziałek. Panie Skomurna jako Manan i Janosówna jako Julja, dostrajały się doskonale do całości zespołu żeńskiego.

Naczelną panję kreował p. Dobosz, doskonały śpiewak i świetny artysta, ujmujący słuchacza pięknem swego prześlicznego głosu, a widza elegancją i dystynkcją postaci oraz — naturalną i zrównoważoną na wysokim poziomie estetyki scenicznej utrzymaną — grą sceniczną. P. Palewicz-Gólcjewski, jako prefekt policji zdobył estymę ogólną. P. Janowski w partjach wielkiego Eunucha i Kamerdynera, był jak zawsze pomysłowym i pełnym awenwy. P. Orda dał trafnie ujętą postać Hr. Branińskiego. Starannie oddanymi epizodycznymi partycjami zasłużyli na uznanie pp.: Kowalski (poprawnie oddany śpiew mazzina), Mazurek, Szatkowski, Wilezyński, Zucz-

Z pamiętników Marka Twaina.

Sensację w anglosaskim świecie literackim stanowi świeżo wydane Pamiętniki wielkiego humorysty Marka Twaina, którego właściwe nazwisko brzmiało: Samuel Langhorne Clemens.

Oto kilka z nich urywków:

„Urodziłem się 30 listopada 1835 r. — zaczyna on swe Pamiętniki — w małej wiosce, noszącej miano Florida, a położonej w Stanie Missouri. Florida liczyła wtedy, co najmniej, 800 mieszkańców i posiadała dwie tylko uliczki, wybitkowane tym samym materiałem — w czasie deszczu gęstem oznam białym, a podczas suszy — głębokimi warstwami pyłu. Pienowite ojciec mój posiadał niewolników. Po tem jednak sprzedał ich, a w razie potrzeby, wynajmował od sąsiadów. Za niewolnicę-murzynkę, liczącą lat 15, płacił 12 dolarów rocznie i musiał jej sprawić dwa ubrania bawełniane oraz parę gumnych trzewików; za kobietę dorosłą płacił 25 dolarów, a za dobrą kucharkę i prачkę w jednej osobie — 40 dolarów. Za silnego jednak i dorosłego mężczyznę cena najmu była znacznie wyższa, bo wynosiła do 100 dolarów, a oprócz tego niewolnik dostawał, nie jedną, lecz dwie pary butów, które razem z dwoma ubraniami z materji bawełnianej kosztowały tylko 3 dolary.“

Twain opowiada dalej, że posiadał bardzo zdolną córeczkę, Susy, która zmarła, niesłabie, licząc lat za ledwie 13, zaczęła Susy pisać potajemnie biografję ojca. Sprawa się jednak wydała, a Twain przytacza taki epizod, świadczący o sprycie swej córeczki: „Pewnego poranku uczyniłem przy śniadaniu jakąś trefną uwagę i wygłosiłem ją z naciskiem. Wtedy Susy, nachyliwszy się do matki, rzekła półgłosem: Tę uwagę uczynił papa dlatego, aby znalazła się w jego biografji!“

W zabawny sposób opisuje Twain swe spotkania z rozmaitymi wybitnymi ludźmi. I tak, o zaskakując się z prezydentem Unji, generałem Grantem, pisze w ten sposób: „Przywitał się, lecz potem nastąpiła przykra pauza. Milczenie. Nie przychodziło mi absolutnie nic do głowy, co bym mógł powiedzieć. Przez kilkanaście sekund patrzyłem, milcząc, w ponurą i nieuchomnie oblicze generała. Wreszcie odezwałem się: „Jestem trochę zażenowany, panie generale! A czy i pan

także?“ Na te słowa generał uśmiechnął się uśmiechem posagu, oddanego z żelaza i na tem skończyła się nasza rozmowa.“

Charakterystycznymi dla sposobu pisania wielkiego humorysty i dla smaku uwielbających go Amerykanów, są jego uwagi o tematach obiektywnie mało znaczących, lecz subiektywnie posiadających dlań duże znaczenie. Np. pisze w ten sposób o muchach, które stały się dlań plagą podczas pobytu we Florencji:

„Sądzę, że wszystko będę mógł zapomnieć, z wyjątkiem faktu, iż kazałem sobie dziś głowę ogolić. Żeby nie wiedzieć jak chronił się przed przeciagiem, zdaje mi się, że na mej głowie wiatr wiejął więcej. Ale największą trudność stanowią tu muchy. Tam na wierzchu mej głowy podoba się im więcej, niż gdziekolwiek indziej. Jeszcze nigdy nie widziałem much zaopatrzonych w takie obuwie, jak tutaj. Zdają się mieć przy niem pazury — gdzie stąpią, tam drapią. Biegają cały czas po mej głowie i idręczą mnie w sposób straszny. Jest ona dla nich klubem, parkiem, letniskiem. Odrywają na niej letnie festyny i zgromadzenia. Na ogół muchy są bezwstydne, lecz muchy tutaj są bezwstydniejsze, niż w którymkolwiek innym kraju. Nie sposób wystraszyć je za pomocą jakiegokolwiek podstępów. A przy tem są pilniejsze, aniżeli muchy innej rasy: przybywają już przed wschodem słońca, a idą spać dopiero wtedy, gdy nubić się zaczyna ciemno...“

„Wszystko atoll na świecie ma swe wyróżnienie. Tutaj np. moskity, nie stanowią wogóle plag. Niemna ich zbyt wiele, nie czynią hałasu i nie biorą tak na serio swego zawodu. Jedno, jedyne nieprzyjemne słowo je odpycha. A jeżeli się do nich przemawia po angielsku, co czyni na nie szczególne wrażenie, bo nie rozumieją tego języka, wtedy podczas nocy nie zjawiają się wcale. Jone nawet płażą, gdy się z nimi ktoś ostro obchodzi. Kilka z nich wezmę ze sobą, do domu.“

„Pcheł znów niema tu wcale. Podobne interregnum zdarzyło mi się napotkać po raz pierwszy w czasie mojej piętnastomiesięcznej podróży. Wszędzie dotąd dawala się spostrzegać przewaga podaży tego artykułu nad popytem.“

łowski oraz zgrabna, wdziałka pełna pokojaweczka pny L. Lipkowskiej.

Dekoracje warszawskie prof. Drabika były bardzo piękne i harmonizowały z bajkami kostiumami oraz ze zgrabnymi ewolucjami. Reżyserja staranna.

Operę prowadził znakomity kapelmistrz dyr. Dołycki, z tem wdziałkiem i rozmachem oraz artystem, które cechują wszystkie poczynania Jego, jako wybitnego a zarazem wytwornego muzyka. St. Bursa.

Czytajcie i rozpowszechniajcie

**GOŃCA
KRAKOWSKIEGO**

MIĘDZYNARODOWE ZAWODY STRZELECKIE W ST. GALLEN.

Dnia 12 b. m. zakończyły się międzynarodowe zawody strzeleckie. W strzelaniu z pistoletu pierwsze miejsce zajął Francuz Todard, osiągając 2477 pkt., drugie miejsce zajęła Szwajcaria, osiągając 2471 pkt. mniej. W strzelaniu pojedynczym zwycięstwo odniósł dr. Schnyder, osiągając 513 pkt. W strzelaniu z broni długiej pierwsze miejsce zajęła również Szwajcaria.

**Tygodnik ilustrowany dla ludu
„Wieniec-Pszczółka“
51-ty rok wydawnictwa
Kraków, ul. Dunajewskiego 7. I p.
Prenumerata kwartalna 1 zł. 50gr.**

REALISTA.

— Moja nowa krawcowa zgadywała mój wiek na lat trzydzieści!

— No i wiele polciżyła za ubranie?

Le Rire, Paris.

PAMIĘTAJCIE

że częste ogłoszenie waszych towarów przełamie ciężką sytuację w handlu.

KARTKI ŁOWIECKIE.

Raj myśliwego.

Nie o cudnym Polesiu pisać będę, ani o Karpatach, gdzie żyją królówkie jelenie i niedźwiedzie, ani o puszczech Litwy i osnutej legendą i pięknych, jak nieśmiertelne legendy... Rajem dla myśliwego są dzwonek Józefa Weyssenhoffa, nieśmiertelne — jak puszcza litewska, najsłynniejsza zieleni łośni i błękitem jezior, oślepiająco piękne — jak słońce.

Oto jedno z dawnych ukazało się w nowym wydaniu. A choć łowiecwo schodzi w „Unji“ na dalszy plan — sceny myśliwskie tej „czarownej powieści litewskiej“ należą do najpiękniejszych kawałków naszej litewskiej literatury. Miłośnictwo — jak złota mić — smuje się przez cały wątek opowieści, a dzika przyroda, oglądana jest przez pojęte oczami myśliwskimi.

Opisując kraj, „jakby z inwokacji Pana Tadeusza“, Weyssenhoff mówi: „Kto jedzie kowieńskim lasem, a ma serce i pamięć, nie może nie szeptać wierszy Mickiewicza. U źródła jego matczynej te wonne wiersze mówi sama ziemia...“

Kto jedzie litewskim lasem — możemy sparafr-

zować te cudne słowa — a ma serce i pamięć — słyszy, jak u źródła matczynej Weyssenhoffa „sama ziemia“ mówi jego wonną i słoneczną mową, pełną zapachu czarnych ości, światecznego ziela tataraku i czarnych gąsienic... „Na Litwie“ — pisze Weyssenhoff — „płynąca rytmem jezior i pagórków mieszka poezja“. I każde słowo Jego — gdy o przyrodzie wspomni — płynie tym wielkim rytmem radości leśnej.

W „Unji“ spotykamy jeden opis polowania: z ogarami na łoś. W opisie tym wszystko śpiewa, nawet łośna cisza. „Cisza leśna“ bowiem — zdaniem wielkiego poety — „nie ma nic wspólnego z ciszą lub stepową, gdzie nie się nie dzieje, oprócz zmian oświetlenia. Cisza litewskiego lasu jest nieprzejrzany widok — kłęk żywych szczegółów, nieprzesłuchana orkiestra szmerów. Wysoki wiat, kiedy i nie zrywa wierzchołków do śpijących pokłonów, mieszka tam zawsze, choćby w drążych kłonach brzoź i w strzelających kłakach jodeł“.

Ale choć jedno tylko „polowanie“ opisuje Weyssenhoff, myśliwka Jego dusza śmieje się do nas miłośnicie z każdej kłakty tej „działki pięknej“ opowieści. Na przykład — opis leśnego półwyspu w Wisznach, na którym ogarniała przybyła atmosfera bajek, „a je-

żeli był myśliwym, przeczuć, że można się tu spotkać z gniazdem wilczym z ptakami nieznanymi kształtów i wielkości. Według podania gniazdzili się tu przed laty białe czaple, których pióro kółpakowe kosztowało dukata. Dzisiaj, gdy już kółpaków nie noszą ludzie, nie zlatywały i białe czaple na ostrowy. Ale lada rok mogły powrócić, bo ostrowy był przygotowany wybitnie na ich przyjęcie: wierzchołkami drzew dosięgał szlaku wysokich kłuców powietrznych, a gąszczem nieprzebytym osłaniał łag i zasadki na ryby...“

Mówiąc o myśliwskich epizodach „Unji“ i o jej krasie litewskiej, nie sposób pominać charakterystycznej postaci Jurka Lejtana, „ochotnika“ kresowego, tak dobrze znanego wszystkim, którym polowali na północnym wschodzie naszej Ojczyzny, poznali piękno, mieszkające w najprostszych dachach, zżytych z dziką przyrodą łowców.

I tak, jak od Wiszniewskiego jeziora była „przejmująca czwoność i słodka zapach“ — tak samo od stronic tej cudnej książki bije przejmująca czwoność i czar tak wielki, iż zda się myśliwemu rajem ziemskim obcowanie z umiłowanym nadewszystko Autorem.

Juljan Ejsmond.

WIADOMOSCI SPORTOWE

Pierwszy etapowy wyścig kolarski

DOOKOLA WOJEWODZTWA WARSZAWSKIEGO.

Historja rozwoju kolarstwa polskiego wzbogaciła się znów o jeden czyn sportowy, który niewątpliwie pociągnie za sobą i dalsze — tego samego rodzaju. Czynem tym było zorganizowanie pierwszego szosowego wyścigu etapowego dookoła województwa warszawskiego przez warszawskie Tow. Cyklistów. Impreza ta jest niejako wstępem do wielkiego biegu dookoła całej Polski, który dzisiaj, gdy początki mamy poza sobą, wydaje się możliwym do zrealizowania. Nie trzeba naturalnie ukrywać, iż przeprowadzenie minionego trzyetapowego wyścigu (650 km.) natrafilo na niezwykle trudności, których może niedoceniłoby pierwotnie, lecz wzbogacił się o doświadczenie praktyczne, a to jedynie daje rękojmię, że przyszły kolarski „Tour de Pologne“ wypadnie pod tym względem bez zamruwu.

Trasa wyścigu podzielona została na trzy części, z punktami etapowymi w Łowiczu i Puławach. Pierwszy etap Warszawa—Płock—Łowicz wynosił 215 km., drugi: Łowicz—Radom—Puławy 203 km., trzeci: Puławy—Garwolin—Wyszaków—Warszawa 233 km. Start biegu odbył się w piątek dnia 14 bm., na Dynasach i o tej samej godzinie następował dnia 15 bm. w Łowiczu i 16-go w Puławach. Po przybyciu na etap rowery zawodników, z wyjątkiem zapłombowanej ramy, mogły być reparowane przez warszaty, lub osoby eskortujące, natomiast w drodze każdy kolarz musiał sobie radzić w razie wypadku sam.

Bieg rozpoczęło 42 jeźdźców, zgłoszonych z całej Polski, spośród których nie brak było najbardziej słynnych nazwisk z Langem, Kamińskim, Bartodziejskim (Warszawa), Müllerem (Łódź), Krzemieńskim (Lwów), Chyłką i Winińskim (Kraków) na czele. Już pierwszy etap przyniósł do pewnego stopnia sensację, gdyż uzołczyło go niemal razem 12 kolarzy z Chyłką na przedzie, brakło wśród nich jednak właśnie owych „najlepszych“. Jedynie Lange Józef znalazł się w tej grupie, której zaliczono wspólny czas 9 g. 25 m. (215 km., — przyciem nie liczone utamków sekund).

Start na drugim etapie w Łowiczu odbył się tylko 36 zawodników, podczas gdy 6-ciu wycofało się z biegu z rozmaitych przyczyn. Tu szczęście sprzyjało młodemu, nieznanemu jeźdźcowi z Brzeźcia nad Rąbkiem — Ziembickiemu. Nie ulegając w ciągu dwu pierwszych etapów ani jednemu wypadkowi, przetrwał on do Puław jako zwycięzca etapu, bijąc Müllera (Łódź) o pół koła. Ten ostatni, utraciwszy w pierwszym etapie wiele czasu, nie jest jeszcze jednak kandydatem na ostatecznego zwycięzcę, o co najwięcej szans ma zabiegać Lange (Warszawa), mając za Ziembickim 14 minut do nadrobienia.

Ostatni etap w Puławach widzi na starcie grupkę znów mniejszą, bo zaledwie 27 kolarzy. Między Ziembickim a Langem zawiązuje się zaciekła walka, w której nieposłuszną rolę odgrywają kolejno: Gronczewski, Blicharski, Chyłko i Müller. Szczególnie tym razem nie sprzyja jeźdźcowi z Brzeźcia, parokrotnie pękła mu guma i Lange nietylko odbija owe straconych minut, lecz zyskuje na 60 km. od Warszawy — 10 m...! Tak brzmią ostatnie meldunki na Dynasach, gdzie tłumy widzów oczekują przybycia zwycięzców. Około godziny 6-tej wieczorem ukazują się wreszcie na torce grupa 5 jeźdźców z Langem w białej czapce na czele. Lecz, o dziwo, ostrej inni, mijają go natychmiast, aby przejechać swe i i pół okrężenia, a on z trudem „ciągnie“ po bieżni ziemnej. Okazuje się, że Lange jedzie na samych samych kół, gdyż obie gumy mu pękły na ulicy przed Dynasami. Ostatni etap wygrywa ładnym sprintem Bartodziejski witany burzą oklasków, tuż za nim trzej inni, a dopiero po 30 sekundach wyczerpany zupełnie Lange, który dał z siebie wszystko, co mógł w każdym etapie, przychodząc jako jeden z pierwszych. Po 32 minutach oczekiwania nadjeżdża dopiero Ziembicki, dalej Popowski, i kolejno dalsi kolarze. Tymczasem sędziowie ogłaszają ostateczne wyniki wyścigu: 1) Lange Józef (Warszawa) całą przestrzeń 650 km. przebył w czasie 28 g. 23 m. 30 sek., 2) Blicharski (Lwów) o 8 i pół minut gorszy, 3) Ziembicki (Brzeźć) o 17 i pół minut gorszy, 4) Gronczewski (Warszawa), 5) Chyłko (Kraków), 6) Popowski (Warszawa), 7) Szennok (Pabjanice), 8) Bartodziejski (Warszawa), 9) Müller (Łódź).

Zwycięzcy otrzymują nagrody honorowe, ofiarowane przez piana, instytucje sportowe i osoby prywatne.

Przechodząc do omówienia ogólnego organizacji wyścigu, podkreślić trzeba zasług nieznanego kapitana W. T. C. Wojtkiewicza (komendanta biegu), oraz tych osób, które dostarczyły środków lokomocji postaci automobilów. Tu trudno ominąć miłośnicznym pracę p. Tyszkiewicza, który na własnym Raif-Stetychu był wszędzie, gdzie tego wymagało kierownictwo wyścigu.

Wynik przeciętny około 22 km. na godzinę, osiągnięty przez zwycięzców jest jeszcze dość słaby, lecz przypisać to trzeba również naszym drogom, oraz krakowskiemu jeźdźcowi, przez co tracili oni zbyt wiele czasu na naprawę defektów podczas jazdy.

Natomiast nie da się zaprzeczyć, że całość imprezy

Wiedniejący laur igrzysk olimpijskich.

Znaczenie swoje zawdzięcza Olimpiada nie tylko temu, że posiada historyczną ciągłość z igrzyskami starożytnych Greków, będąc „ciągłem dalszym“ odwiecznej idei, ale również i tej szczęśliwej okoliczności, że istnieje, a przynajmniej do niedawna istniała, jedyna, jedyna Olimpiada.

To też samo słowo olimpijczyk, a cóż dopiero mistrz olimpijski, posiada dotychczas pewien niezatany urok i jest najszczytniejszym tytułem, jakim tylko może sportowiec się poszczycić.

Tymczasem w ostatnich czasach jesteśmy świadkami nieustających zamachów na wyłączność i na znaczenie olimpijady. Raz po raz zaczynają różne imprezy sportowe przywłaszczać sobie nazwę „olimpijady“, którą przyklepiają na afiszu. Zapominają zarówno organizatorzy owych, coraz częściej zdławiających się olimpiad, też i czynniki międzynarodowe, któreby mogły nie pozwolić na zbyt szkodliwe szafowanie tą wartością w sporcie nazwą, że i owe starożytne olimpijady straciły ma wartości, kiedy stały się z góry przeznaczonym miejscem dla triumfów różnego rodzaju przynależnych cesarzom.

Dziś, choć tak niedawno nastąpił renesans olimpijady, grozi jej również zdeprecjonowanie wartości.

Przecież oprócz owej wielkiej i „prawdziwej“ olimpijady nowożytnej, igrzyska sportowego całej dzisiejszej ludzkości, mamy już i olimpijadę akademicką i o-

limpijadę robotniczą, nieustannie słyszy się zapowiedzi różnych „małych“ olimpiad kilku państw.

Ba, a olimpijada kolonowa organizowana obecnie przez Egipt dla kolonowych ludów Afryki. Manja organizowania Olimpiad zaczyna przybierać wszelkie znamiona epidemii, a to jest naprawdę niebezpieczne.

Jeśli pójdzie tak dalej, to zniknie bezpowrotnie ów ważny moment wyłączności, jaki dotychczas igrzyska posiadały. Moment sportowej wartości olimpijady również odpadnie, bo tak igrzyska robotnicze, jak „prawdziwe“, zgromadzają międzynarodową konkurencję, mogą być miejscem dla świetnych wyników i nowych rekordów światowych.

A gdzie jest napisane, że na kolorowej olimpiadzie nie mogą paść, dajmy na to, wszystkie rekordy, jeden po drugim?

I tak symbol największy, symbol wprost święty lauru olimpijskiego zmieni swe znaczenie na wieniec z listki botkowych, pochodzących wyprawdzie z tego samego drzewa, ale które można nabyć tanio i wszędzie.

Komitet igrzysk olimpijskich i twórca nowożytnej olimpijady, bar. Coubertin, znaczący drugie tyle, o komitet, powinien zapomniać słowem przeciw używaniu słowa „olimpijady“. Tylko tą drogą największy tłumiej sportowy całego świata nadal zachwyci swoje znaczenie.

była udana i można tego W. T. C. bez zastanowienia powinszować.

o: o

TENNIS.

TURNIEJ W MILANÓWKU.

Staraniem miłośników Kola Sportowego jednego z najpiękniejszych letnich podmiejskich, jakim jest Milanówek, odbył się w dniach od 14 do 16 bm. I. turniej tenisowy, w którym wzięli udział liczni zwolennicy tego pięknego i eleganckiego sportu. Z wielu uczestników należy wymienić najwybitniejszych, a mianowicie: pp. Drewnowski, Szczeniński, Lotka Jana, Emelchowiec, mjra Ohramca, Graeffego i wielu innych. Najliczniej reprezentowaną była Warszawa.

Z uznaniem należy podkreślić wysiłki i znużoną pracę Kola Sportowego w Milanówku, które dokładając wszelkich starań, by tłumiej był udatnym, w zupełności stanęło na wysokości zadania.

TURNIEJ O MISTRZOSTWO POLSKI

Turniej tenisowy o mistrzostwo Polski, który dn. 26 sierpnia rozpoczyna się na kortach Warszawskiego Lawn-Tennis Klubu w Parku Sobieńskiego, zapowiada się niezwykle interesująco.

Punktem kulminacyjnym będzie rozgrywka mistrza stwa w grze pojedynczej panów. Posiadamy obecnie kilku graczy, będących w formie i wybór kandydata na mistrza Polski 1925, byłby niezmiernie trudny. Panowie Drewnowski, Kruszewski, Marszewski, Stolarow, stoją wszyscy na jednym mniej więcej poziomie gry i przewidywać, który z nich zwycięży, jest niepodobna.

Pozatem w tych dniach przyjeżdża do Polski p. Stawek Czetwertyński, o którego zwycięstwach we Francji słyszeliśmy z pism, a który — sądząc z tych wiadomości — powinien posiadać największe widoki zdobycia mistrzostwa.

Zeszłoroczny mistrz Polski p. A. Fönster z Poznania będzie też jednym ze współzawodników. O jego obecnej formie posiadamy najmniej wiadomości, gdyż od dłuższego czasu nie brał udziału w polskich turniejach. O ile nam wiadomo, trenuje on pilnie nad Bałtykiem z pierwszorzędnymi graczami niemieckimi i jeżeli rozwłnie dostatecznie swoje naturalne zdolności, to będzie miał okazję odwetu za swoje porażki, poniesione na wiosnę z rąk pp. Drewnoskiego i Stolarowa.

Podobnie zbyt mało gry na turniejach pokazali w tym roku gracze łódzcy, krakowscy i katowicki, to też jak dalece groźnymi przeciwnikami będą, nie można nie w tej chwili powiedzieć.

Warszawski Lawn-Tennis Klub czyni wszelkie wysiłki, żeby turniej wypadł jaknajlepiej i pokazał niezwykłą klasę gry w Polsce.

ZWYCIĘSTWA ŁODZIAN NA TURNIEJU W KATOWICACH.

Zorganizowany i przeprowadzony przez Katowicki Związek Tennisowy drugi międzynarodowy turniej tenisowy, wypadł niezwykle okazale, zarówno pod względem jakości, jak i ilości zawodników. Trzysta trzydzięci poszczególnych zgłoszeń, rekordowa cyfra, jak na nasze stosunki sportowe, mówi w zupełności za siebie. A jeśli się zważy, że przez konty tenisowe K. Z. T. przewinęli się gracze o nazwiskach takich, jak Stolarow, Steiment (najlepszy dublista polski), bracia Żółtowski, Richternówna Wiera i Ksenia, prof. Weysenhoff, dr. Bonecka, Steimert, Palhor, Lechówna, Stefanówna, w zupełności jest zrozumiała niebywała dotąd ilość widzów, która przez cztery dni z nieustającym zaciekawieniem przypatrywała się zawodom.

Łódzcy zawodnicy bezapelacyjnie zajęli wszystkie pierwsze miejsca, wychodząc zwycięsko z bardzo trudnych i ciężkich spotkań.

Najpiękniejsza walka rozegrana została w singlach

panów o mistrzostwo województwa śląskiego, jak również w podwójnej grze panów o tenże tytuł, po między Steimertem—Stolarowem i Steimertem—Miziewiczem. Obydwie te, pełne emocjonujących momentów walki zakończyły się zwycięstwem Łodzian. Zauważyć trzeba, że walki te były bardzo ciężkie i tylko wielkiej waleczności Steimerta i Stolarowa przypisać można zwycięstwo graczy naszych.

W singlach pań zwycięstwo przypadło zesłonożnej mistrzyni pannie Wierze Richternównie, która w finale zwyciężyła p. Lechównę. Tutaj podnieść należy ofiarną i pełną ambicji grę panny Lechówny, która tytułu mistrzowskiego bronila z całym poświęceniem.

Piękną i niezwykle zaciętą była walka o finał w grze podwójnej pań i panów o mistrzostwo. Stosunek dowodzi, jak bardzo musieli się wysilić Richternówna Wiera i Steimert, aby pokonać Stefanównę i Steimera (7:2, 6:2, 6:4).

W singlach panów pierwsze miejsce zajął znajdująca się w Katowicach panowie P. i A. znanita, bijąc w finale Pitzka w stosunku 6:2, 6:3.

W grze podwójnej z wyrównaniem Żółtowski biją panę Pitzkę—Gajda, wreszcie w grze mieszanej Steimert—Richternówna wygrywają z Tetzlaffem—Lechówną po emocjonującej walce.

o: o

PIŁKA NOŻNA.

ŁÓDŹ—POZNAŃ 3:2 (0:1).

Rozegrane w sobotę reprezentacyjne zawody piłki nożnej między Łodzią i Poznaniem zakończyły się zasłużonym zwycięstwem lepiej grającej Łodzi. Przez cały czas gry Łódź w ofenzywie i tylko dzięki nieudolności napadu i twardej obronie przeciwnika oraz dysponowanego bramkarza Poznania Nowalkowskiego nie zdołała uzyskać lepszego wyniku. Początkowo ma przewagę Poznań, prowadząc do 59 minuty 1:0. Wkrótce potem Karasł po rzucie z nogu uzyskuje punkt wyrównujący. Od tej chwili zaczyna się przewaga Łodzi — która strzela w 68 i 70 minucie bramki przez Jańczyka. Dla Poznania bramkę strzelił Szeppe. Druga bramka była „samobójcza“ dla Łodzi. Zawody prowadził p. Łada z Krakowa.

L. K. S.—POZNAŃ 3:1 (1:1).

W niedzielę reprezentacja Poznania rozegrała mecz z Łódzkim Klubem Sportowym, przegrywając również 3:1 (1:1). Gra ładna i b. interesująca. L. K. S. przez cały czas gry ma przewagę nad przeciwnikiem. Bramki uzyskali Durka oraz Jańczyk dwie. Dla Poznania strzelił bramkę Snoka. Zawody prowadził p. Marczewski.

o: o

PLYWACTWO.

ZAWODY PLYWACKIE WE LWOWIE.

Dwudniowe zawody pływackie z udziałem krakowskiej Jutrzenki przyniosły w znacznej ilości punktów zwycięstwo gości krakowskich. 50 m. dla panów styl dowolny: 1) Waachtel (Jutrzenka) 37.8, 2) Musiłowki AZS. 44.2 s.; 100 m. pań styl dow.: 1) Schönfeldówna (Jutrzenka) 1.55.5 s., 200 m. panowie na piersi: 1) Rütteman (Jutrzenka) 3.38.5 s., 2) Nowak AZS. 3.49.2 s. Skoki z trampoliny panów: 1) Hora AZS. 7 punktów, 2) Strzelbecki 9 punktów; 100 m. panów styl dow.: 1) Klein (Jutrzenka) 1:39, 2) Musiłowski 1:56.2; 400 m. panów styl dow. 1) Roszko AZS 7:33.8, 2) Krzeczowski AZS. 8:59; 200 m. pań na piersi: 1) Łukasikowa (Pogoni) 4:49; 100 m. na plecach panów Schönfeldówna (Jutrzenka) 2:06, 100 m. panów na plecach: 1) Schönfeld (Jutrzenka) 1:54.4 4x50 m. sztafeta panów Jutrzenka 2:41 (rekord polski) 50 m. dla pań Schönfeldówna 45.6.

Redaktor naczelny i wydawca:
ALEKSANDER BLAZEJOWSKI

ADMINISTRACJA OTWARTA
od godziny 9—12 w po-
łudnie i od godziny 4—7
wieczorem.

OGŁOSZENIA

Redakcja: Kopernika 8.
Administracja:
Dunajewskiego 7.

Drobne ogłoszenia za słowo 10 groszy. — Ogłoszenia zwykłe 1 milim. jedna linia 20 gr. — Wiersz w rubryce „Nadesłane” jedna linia zł. 0.60. — Wiersz milimetrový po kronice jedna linia zł. 1.00. Ogłoszenia przed tekstem wiersz milimetrový jedna linia zł. 0.75. — Dla poszukujących pracy i zaoferowanie pracy, całe ogłoszenie bez względu na ilość słów 50 groszy. — Ogłoszenia matrymonialne i korespondencje prywatne za jedno słowo 15 groszy. — Za skład tabelaryczny, kombinowany 50 proc. dopłaty.

CZYTAJCIE!

NAJPOWAŻNIEJSZE — NAJLEPIEJ INFORMOWANE PISMO STOŁECZNE

„WARSZAWIANKA“

Warszawianka dostarczona jest Polską linią lotniczą — tak, że już o godzinie 11-tej przedpołudniem jest w sprzedaży w Krakowie.

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmuje administracja „Warszawianki” Kraków, ul. Dunajewskiego 7. Telefon 2502.

PANIENKI

uczyszczające do wyższych zakładów naukowych przyjmują na stancję, zapewniając troskliwą opiekę, dobre odżywianie. Cena umiarkowana.

Wiadomość: ul. J. Dwernickiego 5. II p. drzwi na prawo. 3485

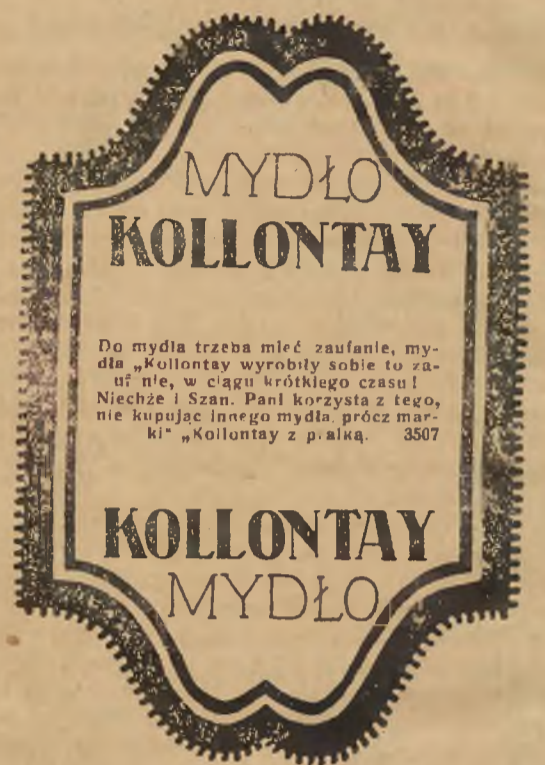
KUPIĘ WILŁĘ

z ogrodem w okolicy Krakowa. Zgłoszenia pisemne do Admin. „Gońca Krakowskiego” pod 3472 „GOTÓWKA”.

Pamiętajcie o Pogotowiu ratunkowym!

MASZYNY do szycia „Kaspryckiego” uznane za najlepsze od lat 45 nagrodzone wielkimi złotymi medalami ulepszone bębnowe z aparatem do haftu. Tanie polecają Hurtowe Składy Fabryczne The Kasprycki Company Marszałkowska 153 telefon 104 51, Chłodna 28, telefon 113 51. Dogodne warunki spłaty. Prowincja zamawiać może listownie w Warszawie 3477

Reklama
dźwignią handlu i przemysłu.

Czytajcie i rozpowszechniajcie
Gońca Krakowskiego

KAMIENIE ŻÓŁCIOWE 1228 ZMIĘKCZA I USUWA CHOLEKINAZA H. Niemojowskiego

KAMIENIE SCHODZĄ BEZ BOLU. ATAKI W ZUPEŁNOŚCI USTAJĄ. Objawy (początkowe): Ból w bokach i dotku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewania w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna jak woda. Język obłożony. Gorycz i kwas w ustach. Odolnienie gazami. Wzdęcia i burczenie w kiszce. Bóle i zawroty głów. Silne podenerwowanie. Objawy (podczas ataków): W dotyku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej — pasie — krzyżu i sięga aż pod łopatkę, wzdęcia brzucha, rozsadzanie żebra i pępek na kłuskę stolcową. Brak tchu oraz ból w plecach i klatce piersiowej (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółcią, dreszcze, zimne pory, żółtaczka

Bliższych informacji udziela: Aptekarz-fizjolog H. NIEMOJOWSKI, Warszawa, Nowy Świat Nr. 5.

Wolne posady.

POTRZEBA szlifierni, metalowego w Krakowie. Posada do objęcia zaraz. Wiadomość: Urząd Pośrednictwa pracy, Kraków, Podzamcze L. 30. 3497

DLA OPTANTÓW, którzy powrócili z Niemiec do Polski jest posada na kierownika tartaku i zarazem młynarza walowego. Wiadomość: Państw. Urząd pośredn. pracy, Kraków, Podzamcze 30.

POTRZEBA nadleśniczego z akademickim wykształceniem. Wiadomość: Państw. Urząd pośredn. pracy, Kraków, Podzamcze 30.

POTRZEBNA kasjerka z wysoką inteligencją, lat średnich, wdowa lub emerytka, ze znajomością języka niemieckiego i francuskiego. Wiadomość: Państw. Urząd pośredn. pracy, Kraków, Podzamcze 30. 3435

POTRZEBA kilku pomocników i terminatorów galanterji-miśnarskich. Wiadomość: Państw. Urząd pośredn. pracy, Kraków, Podzamcze 30. 3435

POTRZEBA dwóch terminatorów do zakładu kotlarskiego. Wiadomość: Państw. Urząd pośredn. pracy, Kraków, Podzamcze 30. 3435

POTRZEBA 2 pielęgnianek, kilku agentów, pomocnika księgarskiego fachowca, kowala i szlifierni metalowego. Wiadomość: Państw. Urząd pośredn. pracy, Kraków, Podzamcze 30. 3270

Poszukujący posad

GOSPODYNIA rutynowana, z dobrymi świadectwami z pierwszorzędnymi firm, poszukuje pracy do restauracji, hotelu lub pensjonatu. Oferty pisemne przyjmie Admin. „Gońca Krak.” pod „Szyfrą 1000” do 1 września 1925. 3431

AGRONOM taborezyk, z dobrymi referencjami i praktyką w intensywnych gospodarstwach, przyjmie posadę samodzielną na Kresach, jak również w innej dzielnicy Polski. Łaskawe zgłoszenia pod: „Agnom” do Admin. „Gońca Krak.” 3482

MŁODA panna, poszukuje zajęcia, może być do szycia w domu prywatnym lub na wyjazd 2 złote dziennie. Oferty pisemne do Admin. „Gońca Krak.” pod „L. Z.” 3484

STUDENT politechnik, długoletni kierownik Szkoły szoferów przyjmie posadę montażera lub szofera. Zgłoszenia pisemne do Admin. „Gońca Krak.” pod „Student”. 3486

MASZYNISTKA młoda, pisząca dobrze na maszynie poszukuje odpowiedniej posady. Oferty pisemne do Admin. „Gońca Krak.” pod „Płna”. 3506

LEŚNIK zawodowy, w sile wieku, obeznany z wszelkimi pracami leśnymi, obecnie w miejscu poszukuje posady od 1 września 1925. Zgłoszenia pisemne do Admin. „Gońca Krak.” pod „Zawodowy leśnik”. 3489

SZOFRER dobrze obeznany z samochodem „Ford” poszukuje posady. Oferty pod „Ford” do Admin. „Gońca Krak.” 3505

PANIENKA inteligentna, z 4 letnią praktyką biurową, bankową i handlową, pewna w rachunkach, pisząca biegle na maszynie poszukuje zaraz posady w mniejszym lub większym przedsiębiorstwie. Łaskawe oferty do Admin. „Gońca Krak.” pod „Energiczna”. 3491

CZŁOWIEK samotny, trzeźwy, sumienny i uczciwy szuka posady woznego w większym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do Admin. „Gońca Krak.” pod „Sumienność” 3502

OGRODNIK żonaty, lat 35 wydoskonalony w swym zawodzie poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia pisemne do Admin. „Gońca Krak.” pod „Ogrodnik”. 3495

POSZUKUJE posady zawodowego rybaka, lub jako kierownika technicznego przy zakładaniu stawów, narybieniu rybników i t. p. ewentualnie, jako dozorca jezior i stawów (stawniczego) — przy czym podaje swoją przeszłość: Jestem egzaminowanym mistrzem rybakim. — Od r. 1915—1921 byłem kierownikiem rybakim u firmy: „Gebrüder Jankó” z Berlina na 17 jeziorach Mazurskich na Pomorzu. — Posiadam oryginalne świadectwa. — Następnie dzierżawiłem sam jeziora i stawy na Mazurach. Adres: Władysław Śniadecki, Brzeżany, mistrz rybakim. 3468

PANIENKA z ukończonym kursem buchaltentji, pisząca na maszynie, poszukuje praktyki w biurze. Zgłoszenia pisemne do Admin. „Gońca Krak.” pod „U. M.” 3471

URZĘDNIK notarialno-advokacko-bankowy, zdolny tabularzysta i spadkowiec, piszący biegle na maszynie, wiadający słowem i piśmem polskim, muskiem i niemieckim, poszukuje posady. Zgłoszenia i warunki pod „Urzednik” do Administracji „Gońca Krakowskiego”.

Mieszkania i lokale

POSZUKUJE mieszkania w śródmieściu 1 lub 2 pokoju może być bez kuchni nieumeblow. z komfortem. Zgłoszenia pisemne do Admin. „Gońca Krak.” pod „Czynsz z góry”. 3501

POKOJU z utrzymaniem możliwie bez mebli, z elektryką i używalnością kaźienki poszukuje zaraz. Zgłoszenia z podaniem warunków do Administracji „Gońca” pod „Solidny samotnik”. 3500

KAWALER na wyższym stanowisku, poszukuje pokoju kawalerskiego przyzwoitego z komfortem od 1 września b. r. Zgłoszenia do Admin. „Gońca Krak.” pod „Czynsz wysoki”. 3500

Sprzedż i kupno

FORTEPIAN w bardzo dobrym stanie okazynie do sprzedania. Adres: ul. Konarskiego 32, parter. 3475

SPRZEDAM płaszcz brązowy, welurowy z kołnierzem futrzanym i sukienkę jasną, wełnianą, na młodą osobę. Blich 8, II. Nr. drzwi 18, schody II. 3475

Rozmarta

OTOMANY, łózka składane, materaca, saloniiki i t. p. poleca i na raty M. Badaoch, Kraków, Florjańska 16. Tamże garnitur klubowy okazynie do sprzedania. 3400

STUDENT udziela korepetycji, specjalność matematyka, łacina. Zgłoszenia listowne do Admin. „Gońca Krak.” pod „Ubogi”. 3440

MODYSTKA, znająca wszechstronnie roboty kapeluszy, może prowadzić samodzielnie sklep lub pracownię. Łaskawe oferty pod „Modystka” do Admin. „Gońca Krak.” 3480

GIMNAZJASTOW na stół i stancję przyjmie, zapewniając jak najlepszą opiekę. Adres poda Admin. „Gońca Krak.” 3483

BLONDYNKĘ miłąchną pragnę poznać, jestem miłym chłopcem na dobrym stanowisku i jak mówią do rzeczy. Cel towarnyjski. Łaskawe zgłoszenia pod „Miły” do Admin. „Gońca Krakowskiego”. 3504

OSOBIE, która mi pożyczyci zł. 2.000 — dam procent i posadę w Krakowie. Zgłoszenia pisemne do Admin. „Gońca Krakowskiego” pod „Pożyczka”. 3499

LEKCYJ stenografji polskiej udzielam na dogodnych warunkach. Wiadomość: ul. Stolarska L. 13, I. p., front. 3496

Matrymonialne.

MŁODY, przystojny, pełen życia blondyn na dobrym stanowisku pragnie poznać młodą, przystojną o łagodnym charakterze, inteligentną pannę, lub bezdziewicą wdówkę, celem wymiany myśli. Matężestwo niewykluczone. Łaskawe zgłoszenia do Admin. „Gońca Krakowskiego” pod „Ostoda życia”. 3503

WDOWA posiadająca majątek — pragnie poznać mężczyznę od 35 — 45 lat z wyższym wykształceniem w celu matrymonialnym. Oferty pisemne przyjmie Admin. „Gońca Krakowskiego” pod „25 lat”. 3498